

REPUBLIKA

Rok VII | ŁÓDŹ SOBOTA, 23 LISTOPADA 1929 ROKU.

CENA NUMERU 25 GROSZY.

Nr. 322

BERNARD SHAW

Sensacyjne oświadczenie
najwybitniejszego
pisarza angielskiego.

Shaw żąda reformy parlamentaryzmu o Marszałku Piłsudskim.

Śnakomity pisarz twierdzi, że Marszałek Piłsudski nie jest przeciwnikiem parlamentaryzmu.

Marsz. Piłsudski chce w stare formy wlać nowe życie.

LONDYN, 22 listopada.

(Polska Agencja Telegraficzna).

W najpoważniejszym socjalistycznym klubie naukowym, słynnym „Fabian Society” wygłosił wczoraj interesujący odczyt o kryzysie systemów rządzenia brytyjskim Bernard Shaw.

Bernard Shaw wystąpił stanowczo przeciwko obecnym systemom parlamentarnym, stwierdzając, że nigdzie, gdzie istnieje ten system parlamentarny, nie dano on dodatnich rezultatów. W niektórych państwach, gdzie istnieje niezadowolone z rządów parlamentarnych są czynione próby znalezienia nowej formy parlamentarnej. Tej nowej formy poszukują według Shawa, Mussolini, Piłsudski i inni.

Omawiając sytuację wytworzoną przez poszukiwanie nowych form rządu we Włoszech, Jugosławii, Hiszpanii i Polsce, Shaw najdłużej zatrzymał się nad stosunkami w Polsce.

WYKAZUJĄC ZDUMIEWAJĄCĄ ORJENTACJĘ W WEWNĘTRZNEJ SYTUACJI POLSKI.

MÓWIĄC O MARSZAŁKU PIŁSUDSKIM Z NIEUKRYWANĄ ŻYCZLIWOŚCIĄ, SHAW PODKREŚLIŁ, ŻE BŁĘDEM BYŁOBY ZARZUCIĆ PIŁSUDSKIEMU Z NATURY WROGI STO SUNEK DO PARLAMENTU.

Piłsudski wyszedł z lewicy i jego przeszłość bojowca o wolność nie pozwalała go posądzać o to, aby nie był demokratą. Piłsudski czynnie dowiódł, że pragnie utrzymać zewnętrzne formy parlamentu, gdyż przeprowadził demokratyczne wybory i parlamentu nie skasował, ale

CHCE W STARE FORMY WLAĆ NOWE ŻYCIE.

co Shaw uważa za konieczne nie tylko w Polsce i w innych państwach, ale również w Wielkiej Brytanii.

W ANGLJI SHAW PROJEKTUJE UTWORZENIE 10 PARLAMENTÓW,

któreby rozważały lokalne zagadnienia Anglii. Shaw uważa dalej za wskazane istnienie specjalnego parlamentu politycznego, parlamentu gospodarczego i odrębnego parlamentu imperialnego. W parlamentach tych zdaniem Shawa zasiadać powinni świeży ludzie, nie obciążeni dziedzicznie dzisiejszą moralnością.

Biesiedowski skazany na śmierć

przez kolegum G. P. U. — Wszyscy urzędnicy sowieccy, którzy nie chcą powrócić do Rosji, będą skazywani na karę śmierci.

Moskwa, 22 listopada.

Telegram własny „Republiki”. Kolegium G.P.U. skazało wczoraj na śmierć, b. radcę ambasady sowieckiej w Paryżu, Biesiedowskiego. Jego majątek postanowiono skonfiskować. Poza tym G.P.U. postanowiło do natychmiastowego powrotu do Rosji przewodniczącego Banku Sojuszniczego Schelmana, który obecnie przebywa w Berlinie. Scheinman ma stać przed sądem wojennym. Również urzędników sowieckich przedstawicieli handlowych w Atenach i Konstantynopolu, którzy nie chcą powrócić do Rosji zostało skazanych na śmierć.

watela sowieckiego, zatrudnionego w instytucji sowieckiej zagranicą, powrotu na terytorium Z. S. R. R. kwalifikowana została jako zdrada. Osoby winne tego przestępstwa postawione będą za prawem, co pociąga za sobą konfiskatę wszelkiej własności i skazanie na śmierć w ciągu 24 godzin od chwili ustalenia tożsamości.

Wszystkie wypadki przestępstw tego rodzaju rozpatrywane będą przez Trybunał Najwyższy.

Ustawa ma moc obowiązującą wstecz.

PARYŻ, 22 listopada.

W kołach emigracji paryskiej zaczyna się z coraz większą podejrzliwością mówić o rewelacjach Biesiedowskiego.

Zbliżona do Włodzimierza Burcewa agencja „Russunion” zwraca uwagę na dziwne milczenie Biesiedowskiego o stosunkach, dotyczących G. P. U. oraz na fantazyjność jego opowiadań o wykradzeniu szyfru włoskiego celem odsprzedaży poselstwu sowieckiemu.

Milczenie Biesiedowskiego w sprawach G. P. U. wyjaśniają obawą Biesiedowskiego przed czekistami i dążeniem do zatajenia swego dawnego kontaktu z czereszyczką.

Koła emigracyjne mimo zaprzeczenia Biesiedowskiego, iż nie jest identyczny z byłym rezydentem G. P. U. w Warszawie Wajnsztajnem, wskazują na rozmaite luki w jego wyjaśnieniach i twierdzą, że mimo wszystko był swego czasu delegatem czereszyczki w Warszawie.

3 maszyny piekielne na terytorium Jugosławii pod Orient-Ékspressem.

BIAŁOGRÓD, 22 listopada.

(Polska Agencja Telegraficzna).

Według urzędowego sprawozdania wczoraj o godzinie 7-ej wieczorem na wschód od Carygradu na terytorium jugosłowiańskim zatrzymany został pociąg „Orient-Express” za pomocą eksplozji maszyny piekielnej, przyczem wykołeli się wagon pocztowy, podczas gdy wagony osobowe zostały nieuszkodzone. Z podróżnych nikt nie odniósł ran.

Jugosłowiańska straż graniczna zarządziła pościg za bandą bułgarską, skła dającą się z 8 do 10 osób, która ukryła się w pobliżu miejsca eksplozji.

Dzisiaj rano znaleziono na miejscu eksplozji 15 wystrzelonych naboju, a dalej trzy maszyny piekielne, z których jedna eksplodowała o godzinie 5-ej. Są dza, że napad ten zorganizowany został przez komitet macedońsko-bułgarski, celem przeszkodzenia odbywającym się obecnie rokowaniom w sprawie ostatecznego uregulowania komunikacji granicznej.

Walka przeciw traktatowi z Polską prowadzona jest usilnie przez nacjonalistów niemieckich.

Berlin, 22 listopada.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Na zjeździe przedstawicieli chrześcijańsko-narodowej partii chłopskiej wygłosił prezes Doebrieh przemówienie, zwracające się w niezwykle ostry sposób przeciwko zawarciu traktatu handlowego z Polską na zasadzie klauzuli największego uprzywilejowania, oraz

przyznania Polsce kontyngentu nierogacizny.

Mówca podkreślił, że poza zawarciem traktatu grozi Niemcom niebezpieczeństwo jeszcze inne w Polsce, a mianowicie polsko-niemiecka umowa likwidacyjna. Umowa ta oznacza, według mówcy, likwidację całej dotychczasowej niemieckiej polityki na Wschodzie.

Prezydent Rzplitej wyjechał do Spawy.

Warszawa, 22 listopada.

Pan Prezydent Rzplitej wyjechał dziś po południu w towarzystwie szefa gabinetu wojskowego i adiutantów przybocznych do Spawy.

Powrót P. Prezydenta spodziewany jest w niedzielę. Tegoż dnia o godzinie 20-ej odbędzie się na Zamku uroczystość dekoracji pracowników przemysłowych.

Clemenceau umierający.

PARYŻ, 22 listopada.

(Polska Agencja Telegraficzna)

W czasie ponownej wizyty lekarskiej Clemenceau wydawał się bardzo przygnębiony, otoczenie jego również ogarnięte jest nastrojem pesymistycznym.

Jeden z bliskich współpracowników Clemenceau oświadczył, że niezwykle jego siły życiowe wyczerpały się.

Pełna lista odznaczonych

o odznaczeniach ogłoszona jutro lub pojutrze.

Ważnym korespondent „Republiki” (B) jak się dowiaduje w tych dniach praw o odznaczeniach jutro lub pojutrze pojawi się na liście osób odznaczonych z okazji 11-ej rocznicy odzyskania niepodległości. Osoby tym przesłane będą następnie dyktando o nadaniu odznaczenia.

Łodzianin aresztowany w Brukseli

pod zarzutem uprawiania agitacji komunistycznej.

Bruksela, 22 listopada.

Podaje prasa aresztowano tu studenta Mahana Grisze, urodzonego w styczniu 1905 r. w Łodzi, za uprawianie propagandy komunistycznej.

„Idziemy ku wojnie pod sztandarem pokoju”.

Sensacyjne oświadczenie b. prezydenta Francji Milleranda.

PARYŻ, 22 listopada.
(Polska Agencja Telegraficzna)

Wczoraj odbyło się pod przewodnictwem senatora Ratier zebranie grupy senatorów, należących do związku republikańskiego. Między innymi przemawiał były prezydent Republiki, senator Millerand, na temat polityki zagranicznej Francji.

W dłuższym przemówieniu, które wywarło silne wrażenie, sen. Millerand zaznaczył, że w obecnej polityce zagranicznej Francji jest pewna data, która z czasem nabierze wielkiego znaczenia historycznego.

DATA TA JEST DZIEŃ 9-GO LUTEGO 1925, W KTÓRYM FRANCJA ZGODZIŁA SIĘ PODJAĆ ROKOWANIA Z NIEMCAMI, WYKLUCZAJĄC Z NICH SPRAWĘ GRANICY WSCHODNIEJ RZESZY NIEMIECKIEJ.

W dniu tym polityka francuska zmieniła zasadniczo swe oblicze.

DO TEGO CZASU OPIERAŁA SIĘ ONA NA SOJUSZNIKACH FRANCJI, od tej chwili z francusko-sojuszniczej, jaką była poprzednio, stała się — nie chcę powiedzieć — francusko-niemiecką, ale raczej niemiecko-francuską. Od tej chwili Francja służy sprawie wprowadzania w życie programu niemieckiego. Pierwszym punktem tego programu była ewakuacja Nadrenji — jesteśmy w przededniu jej urzeczywistnienia. Są jeszcze inne punkty, jak Anschluss i sprawa korytarza pomorskiego, które w odpowiedniej chwili nie omieszkają znaleźć się na

Samochód zderzył się z tramwajem.

2 pasażerowie zabici.

Magdeburg, 22 listopada.

W dniu dzisiejszym wydarzyła się tu poważna katastrofa z powodu nieprzestrzegania przepisów o ruchu ulicznym. Automobil, w którym, oprócz szofera, znajdowało się dwóch pasażerów, najeżdżał z impetem na wóz tramwajowy. Siła zderzenia obaj pasażerowie, małżeństwo Hackenberger, wyrzuceni zostali z wozu na bruk i ponieśli śmierć na miejscu wskutek pęknięcia czaszek. Szofer jest ranny.

Przyczyną wypadku była jazda po lewej stronie jezdni.

9 osób rozstrzelanych w Smoleńsku.

Moskwa, 22 listopada.

Ze Smoleńska donoszą o rozstrzelaniu tam 9 osób, należących do kategorii kulaków, bandytów i kupców.

Lekarz-dentysta

Fanny Horowicz

Cegielniana 25, I p. fr.

Ordynuje w godz. 9—1.

Podziękowanie.

Pp. nadkomisarzowi St. Weyerowi, komisarzowi W. Mice, st. przod. Zyg. Stefankiewiczowi, przodownikowi Wł. Paluszkowi, przod. Franc. Popławskiemu i st. wywiad. Leonowi Kanwiserowi za pełną energję i sprężystość akcję, dzięki której w rekordowo szybkim czasie odzyskałem broszkę brylantową, wartości kilku tysięcy złotych, poczuwam się do miłego obowiązku złożenia tą drogą wyrazów serdecznego podziękowania.

JAKUB GOLDBERG, jubiler
ul. Południowa Nr. 9.

porządku dziennym. Kto nie pochwała podobnej polityki w kwestjach wewnętrznych i zewnętrznych, tego obwołuje się natychmiast wrogiem pokoju. Wielki czas, aby narodowi republikanie skupili się i

ZORGANIZOWALI SYSTEMATYCZNY OPÓR PRZECIWKO TEGO RODZAJU POLITYCE, KTÓRA OKREŚLIĆ MOŻNA NASTĘPUJĄCEM WYRAŻENIEM: IDZIEMY KU WOJNIE POD SZTANDARAMI POKOJU.

Obawy Karachana

przed wzmocnieniem stanowiska Polski na terenie międzynarodowym.

BERLIN, 22 listopada.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Telegraphen Union dowiaduje się, że zastępca sowieckiego komisarza spraw zagranicznych Karachan w czasie swego pobytu w Berlinie nie złożył wprawdzie wizyty oficjalnej ministrowi spraw zagranicznych Curtiusowi, nawiązał jednak ścisły kontakt w sprawach politycznych z miarodajnymi czynnikami niemieckiego urzędu spraw zagranicznych. W rozmowach tych — podkreśla „Telegraphen Union”, powołując się na informacje berlińskich kół politycznych, — wysunięta miała być sprawa parafowanej ostatnio między Polską a Niemcami umowy likwidacyjnej, której znaczenie strona rosyjska bardzo wysoko ocenia. KARACHAN PODKREŚLIŁ ZWŁASZ-

CZA, ŻE UMOWA LIKWIDACYJNA PRZYCZYNIŁA SIĘ DO SILNEGO WZMOCNIENIA PRESTIŻU POLITYCZNEGO POLSKI W EUROPIE WSCHODNIEJ, Z POWODU, ŻE POLSKA POZBYŁA SIĘ W TEN SPOSÓB ZA JEDNYM ZAMACHEM WSZYSTKICH SKIEROWANYCH PRZECIWKO NIEJ PRZED SADEM ROZIEMCZYM W PARYŻU I PRZED TRYBUNAŁEM MIĘDZYNARODOWYM W HADZE PRETENSYJ, KTÓRYCH WYNIK „ZAPOWIADAŁ SIĘ DLA STRONY POLSKIEJ NIEKORZYSTNIE”.

Karachan wyraził ponadto obawę, iż stanowisko Polski „wyzyskane być może przez nią do nowych niestępliwych kroków w stosunku do Rosji.”

Wojna w Chinach trwa

Wojska sowieckie atakują pozycje chińskie.

Pekin, 22 listopada.

(Telegram własny „Republiki”). Rosyjska ofensywa przeciwko północnej Mandżurji trwa nadal. Rosyjskie dowództwo naczelne donosi w komunikacie, że w czwartek udało się rosyjskiej oraz mongolskiej kawalerji przekroczyć granicę chińską w pobliżu miasta Hailar. Zajęto tam również kilka małych miasteczek.

Jak z komunikatu dalej wynika, obrzucili aeroplany rosyjskie miasto Hailar bombami, przyczem wyleciał w po-

wietrze arsenal chiński. Wojska rosyjskie posuwają się dalej po linii Mandżurja — Charbin — Pogranicznaja.

Tokio, 22 listopada.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Według depesz nadesłanych z Charbina i Asahi, uchodźcy, którzy przybyli z Hailar stwierdzają, że 1000 żołnierzy chińskich oraz osób cywilnych, którzy szukali w kopalni schronienia przed atakiem lotniczym, zginęło, albowiem sowiecki samolot bombardował kopalnię, powodując obsunięcie się ziemi.

Kopuła kościoła w Bolonji

runęła wśród ogromnego huk.

Rzym, 22 listopada.

Wczoraj po południu wśród ogromnego huk zawałła się wielka kopuła nowo wzniesionego kościoła Salezjańskiego Sacro Cuore w Bolonji.

W kościele znajdowali się dwaj duchowni, którzy widząc spadający z kopuły tynk, ostrzegli znajdujących się w kościele nielicznych wiernych, sami zaś wynieśli Najsw. Sakrament.

Zaledwie opuścili kościół, gdy runęła

całe sklepienie. Ciężko ranny został przechodzący w tej chwili koło kościoła młody mężczyzna.

Gdyby katastrofa była nastąpiła kilka godzin wcześniej, podczas nabożeństwa, byłaby pociągnięta niewątpliwie liczne ofiary w ludziach.

Przyczyną katastrofy upatrywać należy w osłabieniu budowli przez liczne wstrząsy ziemi, jakie nawiedziły Bolonję ubiegłej wiosny.

Nieudany zamach na pociąg w Niemczech

Sprawcy nie zostali wykryci.

Magdeburg, 22 listopada.

(Tel. wł. „Republiki”).

Wczoraj wykryto na linii kolejowej pomiędzy stacjami Gleidingen a Broitzen usiłowanie zamachu na nadjeżdżający pociąg, które mogło wywołać wielką katastrofę kolejową. Sprawcy wykopali z pod szyn 3 wielkie płyty kamiennie, służące w tem miejscu za podkładkę, każda wagi ½ centnara, i położyli je na szyny. Przejeżdżający wkrótce pociąg osobowy zniósł jednak jedną z płyt, podczas gdy dwie pozostałe usunęły się

na bok, i minął szczęśliwie niebezpieczne miejsce. Stojący w pobliżu dróżnik zauważył przeszkodę tuż po przejeździe pociągu i natychmiast zameldował o planowanym zamachu. Zarządzone bezpośrednio poszukiwania sprawców nie dały pożądanego rezultatu, chociaż do szukania użyto 5 psów policyjnych.

Ponieważ zamach powyższy nie jest pierwszym na przestrzeni ostatnich kilku tygodni, dyrekcja kolei wznaczyła 2.000 marek nagrody za znalezienie sprawców.

„Heimwehra” wypiera się,

jakoby zorganizowała zamach stanu w Austrii.

Wiedeń, 22 listopada.

Według doniesień, pochodzących z kół Heimwehry, wice-kanclerz Vaugin, miał wczoraj po południu konferować z przywódcami Heimwehry dr. Steiglem i dr. Pfirmerem i zapytać ich przytem,

czy prawda jest, że Heimwehra w nocy z wtorku na środe planowała zamach stanu.

Przywódcy Heimwehry oświadczyli, że pogłoski te są całkowicie kłamliwe i, że niema w nich ani słowa prawdy.

Wieś arabska skazana

na zapłacenie 3 tys. funtów grzywny.

Jerozolimta, 22 listopada.

Zapadł tu dzisiaj pierwszy wyrok wydany na mocy rozporządzenia o zbiorowej odpowiedzialności za popełnione gwałty, w sprawie miejscowości arabskiej Ashdod, która to miejscowość skazana została na grzywnę w wysokości 3-ch tysięcy funtów szt. za współudział w napaści na kolonję żydowska Beertuvia.

Podobne oskarżenie ciąży jeszcze na 12-tu innych miejscowościach arabskich.

Manifestacje studenckie w Pradze.

Praga, 22 listopada.

Po wczorajszych krwawych starciach policji z manifestującymi studentami odbyły się wiece studenckie, na których uchwalono szereg rezolucji, protestujących przeciwko brutalnemu postępowaniu policji.

Krwawe starcia w fabryce zapalek.

Bukareszt, 22 listopada.

(Polska Agencja Telegraficzna)

W Timiszoara w fabryce zapalek doszło wczoraj wieczorem do krwawego starcia między agitatorami komunistycznymi a robotnikami socjalistami. Policja interwenjowała, aresztując 15 osób.

Brat cesarza Japonii przybywa do Europy.

TOKIO, 22 listopada.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Według wiadomości, otrzymanych przez Agencję Reutersa, książę Takamatsu, drugi brat cesarza, w towarzysztwie swej małżonki wyruszy dn. 21 kwietnia przyszłego roku do Londynu, w celu podziękowania za wizytę, złożoną w Japonii przez ks. Gloucester, a następnie złożenia oficjalnych wizyt w innych królestwach europejskich. Jak się dowiaduje Reuters, ks. Takamatsu powróci do Japonii przez Amerykę w lecie 1931 r.

Wszyscy oficerowie artylerji w Hiszpanji będą zwolnieni z czynnej służby.

Hendaye, 22 listopada.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Podobno w Madrycie oczekiwany jest opublikowanie za 2—3 dni dekretu zwalnającego ze służby wszystkich oficerów artylerji. Nowe kadry zostaną sformowane z oficerów innych broni.

Groźny bunt na okręcie angielskim

Londyn, 22 listopada.

Według wiadomości, jakie otrzymała admiralicja angielska, statki angielskie na Morzu Śródziemnym otrzymały rozkaz we wzwania o pomoc od radiotelegrafisty pewnego statku na którym załoga opanowała statek i uwięziła kapitana i oficerów. Na poszukiwanie tego statku udały się cztery parowce wojenne.

WIELKI WIEC pracowników państwowych i komunalnych w sprawie postulatów uposzczenia.

z udziałem przedstawicieli Centralnej Komisji Porozumiewawczej zw. pracowników państwowych w Warszawie i miejscowych organizacji legitymacyjnych. Wstęp za okazaniem legitymacji pracowników lub związkowych.

Pracownicy państwowi i komunalni stawcie się wszyscy!

Decyduje się sprawa bytu Waszego i Waszych Rodzin.

Komisja Porozumiewawcza w Łodzi.

Murzyn z teatru kukiełek.

W sierpniu r. 1926 na zjeździe legionistów w Kaliszu wygłosił Marszałek Piłsudski słynną mowę o t. zw. „agenturach obcych”. Słowa jego, jak zwykle, wywołały wielkie poruszenie w kołach politycznych, które usiłowały je komentować i wyjaśnić, kogo też Marszałek miał na myśli, mówiąc o tych „agenturach”.

Wówczas zwróciliśmy uwagę na tę nieuznaną, oficjalnie okoliczność, że obce mocarstwa stale i zawsze starają się o zdobycie pośrednich, czy też pośrednich wpływów na politykę poszczególnych państw, którym przeznaczają, zgodnie ze swoimi planami, taką czy inną rolę. Nie odbywa się to wyłącznie drogą szpiegostwa czy zdrady, bardzo często stosowany tu jest system inspiracji i dyskretnego poparcia nie tylko osób, ale i całych grup politycznych i stronnictw, przyczem zaangażowane czynniki nie zdają sobie nawet sprawy z tego, że spełniają narzuconą im misję.

Wyraziliśmy wtedy przypuszczenie, że Marszałek Piłsudski, mówiąc o „agenturach obcych”, miał na myśli i ostrzeżenie społeczeństwo polskie przed tą własną misterną robotą zagranicznych inspiratorów, którzy dzięki brakowi wyrobienia politycznego w kraju i atmosferze wdzięczności dla „szlachetnych sprzymierzeńców”, jaka po wojnie panowała w Polsce, mieli u nas zadanie bardzo ułatwione.

Przypomnieliśmy sobie to znamienne ostrzeżenie w związku z... upadkiem Waldemarasa.

Przytoczymy tu kilka szczegółów, które rzucają pewne światło na okres rządów tego kowieńskiego Bismarka i domagają również nagłe jego załamanie się.

Jak wiadomo, Waldemarasa objął władzę drogą przewrotu. A działo się to wówczas, gdy konserwatywny rząd antworzenia bloku kontynentalnego, do którego usiłował wciągnąć Niemcy oraz wszystkie państwa sąsiadujące z Rosją.

Stresemann rozpoczął wówczas swą podwójną grę, szachując Anglię, Rosję, a także też odwrotnie. Wreszcie, po dłużej wahaniach, Rzesza niemiecka faktycznie przyjął zaofiarowany jej fotel w radzie Ligi Narodów. Nie mogąc jednak dojść do ładu w Genewie, a raczej nie chcąc się zbyt angażować, p. Stresemann nagle się obraża, zrywa posiedzenie i wraca pośpiesznie do Berlina.

Nieco później wybucha awantura w „Arcosie” i rząd W. Brytanii zrywa stosunki dyplomatyczne z Sowietami. W Warszawie na dworcu zostaje zabity poseł Wojków.

Waldemarasa alarmuje całą Europę: krzyczy, grozi i zapowiada wojnę na wschodzie.

Jednym słowem — jest to okres wielkiej ofensywy angielskiej, której celem było wywołanie wicheru na Wschodzie i wyrównanie rachunków, które, zdaniem konserwatystów, nie zostały jeszcze należycie podczas wojny światowej załatwione.

Przy tym ogniu chciał swoją pieczęć wpleść i on pan Waldemarasa. On był rzecznikiem tej awanturniczej koncepcji i — świadomie czy nieświadomie — poliglotem narzędziem angielskiego Intelligence Service, potężnej instytucji, której wpływy sięgają do najdalszych zakątków świata i, gdy potrzeba, wywołują zamachy, przewroty i powstania —

wszędzie, gdzie Londyn uważa to za wskazane.

Konjunktura polityczna w Europie zmieniła się w międzyczasie.

Linja konserwatystów angielskich została przerwana. Na miejsce Baldwina przyszedł Mac Donald, który musiał likwidować dość ostro nastawioną politykę Chamberlaina i Churchilla, a pierwszym tego wyrazem była taktyka Snowdena w Hadze, ewakuacji Nadrenji oraz

— wznowienie stosunków dyplomatycznych z Rosją.

Pan prof. Waldemarasa został poproszony zapomniany i odrzucony na bok.

Jego wojownicza koncepcja stała się dla Anglii nieaktualna. A że cały „urok” jego polityki polegał na tych rzekomo odważnych i zewnątrz inspirowanych posunięciach — stało się nagle tak, że nawet w Kownie zauważono, że ich domorosły Bismark przegrał..

W ten oto sposób maleńki „agent” Wielkiej Brytanii otrzymał poprostu „dymę”, a Litwa — zmaltretowana i zmęczona — chciałaby się go jaknajprędzej pozbyć, nie chcąc słuchać nawet jego skromnych wykładów profesorskich.

Oto najlepsza ilustracja do słów Marszałka Piłsudskiego o niebezpieczeństwie „obcych agentur”.

TADEUSZ GÓRSKI.

CO SIĘ DZIEJE W ROSJI.

System kartkowy.—200 zł. metr wełny.—Pozbawieni praw.—Zanik życia rodzinnego.

Ryga, w listopadzie 1929 r. W 12 lat po przewrocie bolszewickim Rosja Sowiecka jest dla Europejczyka taką samą zagadką, jak w pierwszym roku po rewolucji. Trudno przewidzieć do czego doprowadzą kraj eksperymenty, robione jeszcze teraz na wszystkich prawie polach życia. Można tylko stwierdzić, że cały układ życia w Rosji jest zupełnie inny, niż na Zachodzie.

Gdy każdy kraj dąży do podniesienia stopy życiowej obywateli, Rosja Sowiecka daje możność zaspakajania tylko najniezbędniejszych potrzeb. Przepisy i rozporządzenia władz uniemożliwiają korzystanie z jakiegokolwiek komfortu. Władze bolszewickie żądają niezwykłych ofiar od swych obywateli w imię przyszłości. Należy się teraz wyrzec wszystkiego, aby ułatwić rządowi tworzenie tego, co ma rzekomo dać kiedyś szczęście wszystkim.

Jak z czasów wojennych, wprowadzony został system kartkowy. Każdy pracujący ma t. zw. książeczkę aprowizacyjną, na którą otrzymuje artykuły spożywcze, materiały, ubranie gotowe itd.

Norma żywnościowa jest bardzo mała — dla pracownika umysłowego mniejsza niż dla fizycznego.

A więc dla pracownika umysłowego 1 funt chleba dziennie (cena 11 kopiejek za funt), 1 i pół kg. cukru miesięcznie (58 kopiejek kilogram), 1 i pół kg. masła miesięcznie (w dużych miastach 2 ruble 25 kopiejek kg.), 100 gramów mięsa dziennie (90 kopiejek kg.) itp. Wprawdzie wszystko można dostać w sklepach prywatnych (których jest niewiele), lecz po cenach kilkakrotnie wyższych, niż urzędowe.

Oprócz żywności na książeczkę aprowizacyjną wydaje się też materiały: kreton i barchan. Normy nie są małe: najmniejsza ilość 8 metrów na 3 miesiące (cena kretonu 76 kopiejek za metr, barchanu 86), lecz lepszych materiałów — wełny, nie mówiąc już o jedwabiu, po cenach urzędowych niema zupełnie.

W sklepach prywatnych metr lepszej wełny kosztuje 40 rubli, czyli prawie 200 złotych. Ubranie gotowe bawełniane i półwełniane jest niedrogi w stosunku do ceny materiałów. Jest ono sztywne,

nowo i ma najprostsz fason. Przejawia się w tem tendencja zrównania wszystkich obywateli, lecz nie w elegancji i wytworności, a w pospolitości i prostocie. Dobrze się może ubrać obywatel sowiecki tylko wtedy, gdy wyjedzie zagranicę. Lecz już od dłuższego czasu władze ze względów walutowych (a poczęści politycznych) nie wypuszczają z granic państwa prawie nikogo.

Nie wszyscy w Rosji Sowieckiej korzystają z książeczek aprowizacyjnych. Nie mają ich t. zw. „liszeńcy”, ludzie pozbawieni prawa wyborczego, a w konsekwencji prawie wszystkich praw obywatelskich: nie mogą oni należeć do związków zawodowych, a przez to pracować na posadach rządowych; zaś w Rosji 98 proc. posad są to posady rządowe.

Do „liszeńców” należą 1) duchowni wszelkich wyznań, 2) kupcy i przemysłowcy prywatni.

Te dwie kategorie są liszeńcami na mocy prawa. Lecz w życiu pozbawia się praw często wielu innych ludzi — wiadomo za co; przeważnie za należenie przed rewolucją do klasy uprzywilejowanej.

Obecnie odbywa się t. zw. oczyszczanie partii oraz aparatu urzędniczego, czyli usuwanie elementów nieprzychylnie usposobionych dla bolszewizmu. Jest to pole do kolosalnych nadużyć. Załatwia się przytem porachunki osobiste, kwitnie system donosielski itd.

Nawet władze poczuły się zmuszone do wydania dekretu, który zabrania pozbawiać praw za samo pochodzenie burżuazyjne. Po tym dekrete w większych ośrodkach wielu liszeńcom przywrócono prawa, lecz po wsiach i na prowincji dzieją się w dalszym ciągu wielkie nadużycia na tym gruncie.

Brak produktów spożywczych po cenach urzędowych utrudnia prowadzenie gospodarstwa domowego do tego stopnia, że całe rodziny zaczęły jadać w stołówkach rządowych, należących do instytucji „narpitu” („narodnoje pitanje”, czyli odżywianie ludowe). Otrzymują one wszystkie produkty po cenach urzędowych i stołowanie się tam jest tańsze, niż gotowanie w domu. Władze chętnie popierają te stołówki, gdyż w ten sposób realizują swe dążenie do socjalizacji życia, do zaniku życia rodzinnego i gospodarstwa indywidualnego. Dr. J. G.

Polityka Hugenbergów zmierza do usunięcia socjalistów niemieckich z rządu.

Berlin, 22 listopada. (Polska Agencja Telegraficzna)

Zarząd stronnictwa niemiecko-narodowego na posiedzeniu odbytem według postanowień kongresu w Cassel przyjął program polityczny przedstawiony przez przewodniczącego stronnictwa, poła Hugenberg. W programie tym m. in. poseł Hugenberg wypowiada się za politykę koalicyjną pod warunkiem, że so-

cialiści zostaną usunięci od rządów.

Po dłuższej dyskusji zarząd partii większością głosów przyjął w niezmienionej formie projekt ustawy plebiscytowej. Artykuł 4, żądający zastosowania sankcji karnych wobec członków rządu, utrzymano w mocy. Stanowisko to oznacza — według opinii kół politycznych — udzielenie votum zaufania posłowi Hugenbergowi.

Kłeska bezrobocia w Ameryce po wielkim krachu giełdowym.

Londyn, 22 listopada.

W związku z przesłaniem gospodarczym, którego powodem był ostatni kryzys giełdowy w Stanach Zjednoczonych, rząd planuje rozpoczęcie na wielką skalę robót publicznych, celem zatrudnienia bezrobotnych.

Gmina Nowego Jorku przewiduje wielkie roboty publiczne na sumę miliard dolarów.

Prezydent Hoover odbył wczoraj konferencję z przywódcami organizacji ro-

botniczych, po której oświadczył, iż celem przewyciężenia kryzysu amerykańscy robotnicy nie będą narazie żądać podwyżki płac, zaś przemysłowcy nie będą obniżać zarobków.

W najbliższym czasie pod przewodnictwem Hoovera odbyć się ma wielka konferencja, w której weźmie udział około 200 finansistów i przemysłowców. Celem konferencji będzie obmyślenie kroków zaradczych przeciwko kryzysowi gospodarczemu.

Zbrodnia w kościele.

Młoda dziewczyna zabita modlącą się zakonnice

LWÓW, 22 listopada.

Kościół SS. Felicjanek był wczoraj wieczorem miejscem strasznej zbrodni, dokonanej przez młodą dziewczynę na zakonnicy.

Seminarzystka, Olga Retkówna, lat 18, poznawszy przed dwoma laty w seminarjum 23-letnią koleżankę, obecnie zakonnice Prudencję Chrostekównę, zapalała do niej miłością. Wyrażała Chrostekównie natrętnie swe przywiązanie, skradła jej nawet brewiarz, by mieć jakąś pamiątkę od ukochanej osoby.

Obecnie rozeszła się w Żółkwi pogłoska, że siostra Prudencja ma opuścić miasto i wyjechać do Rumunii. Opetaną szałem Retkównę wyjazd Felicjanki pchnął do potwornego czynu.

Zabrawszy rewolwer ojca, udała się pod klasztor SS. Felicjanek, a gdy o godzinie 6-ej wieczorem rozpoczęły się nieszpory weszła do kościoła. Zobaczywszy klęczącą Chrostekównę, podeszła do niej i trzema strzałami w głowę położyła ją trupem na miejscu. Retkównę uwieziono.

Nadużycia wykryte w lwowskiej dyrekcji kolejowej.

Lwów, 22 listopada.

„Gazeta Poranna” donosi, że w lwowskiej dyrekcji kolejowej wykryto nadużycia przy przyjmowaniu do pracy niższego personelu kolejowego. Dochodzenia w tej sprawie nie zostały jeszcze zakończone. Dotychczas, jak podaje pismo, aresztowano kilka osób.

Prezes lwowskiej dyrekcji kolejowej miał w związku z tem zawiesić w urzędowaniu jednego z wyższych urzędników biura personalnego dyrekcji.

— Przybył do Warszawy nowomianowany pierwszy sekretarz poselstwa Stanów Zjednoczonych A. P. p. Philander Lathrop Cable i objął urzędowanie.

Czy kobieta zameżna

Bez pracy niema radości życia.

Jedyna droga do niezależności i samodzielności.

powinna pracować.

Przyzwyczajcie swe córki do pracy zarobkowej.

Ostatnio szereg pism zarówno krajowych, jak i zagranicznych poruszył zawsze ciekawy i aktualny temat pracy kobiet. Nie jest to temat nowy, albowiem zawsze zastanawiano się nad tem, czy kobieta powinna być tylko kapłanką domowego ogniska, czy też, narówni z mężczyzną, powinna starać się o utrzymanie domu i zdobywanie stanowisk, które pozornie wydają się dla niej niedostępne. Zmieniające się jednak ciągle warunki życia sprawiają, że stary ten temat co pewien czas musi być ujmowany w inny sposób.

Czasy obecne zmieniły całkowicie pogląd na tę sprawę. Przed wojną pracująca kobieta zameżna uważana była za człowieka godnego litości, traktowano ją jako męczennicę, zmuszoną do pracy zarobkowej wskutek ciężkich warunków bytu.

Męża, który pozwalał żonie pracować, nazywano „tyranem“.

A dziś, jakże się zmieniły poglądy na tę sprawę! Dziś rodzice sami skłaniają swe córki do pracy zarobkowej, uważając, że

nawet po ślubie kobiecie potrzebna jest samodzielność i niezależność.

Zresztą ciężkie warunki życia zmusiły kobiety do zmiany pojęć i ustosunkowania się do zawodowej pracy.

Często przecież praca kobiety jest głównym warunkiem jej zamożności.

Wielu jest młodzieńców, którzy chętnie zawaliliby związek małżeński, ale nie pozwalają im na to małże zarobki, szukają więc żon, które mogłyby im po-

móc w utrzymaniu domu

Z kwestją pracy zarobkowej kobiet wiąże się ściśle inna bolączka, mianowicie spełnianie obowiązków matki i gospydini. Wemy doskonale, dlaczego dotychczas dzieci większą miłością obdarzają matkę niż ojca. Matka była dotychczas

stałe w domu,

dzieci uważały ją za swą powierniczkę, zwierzały się przed nią ze swych najskrytszych marzeń, opowiadały jej o swych radościach i smutkach, i w ten sposób

serdeczniej się do niej przywiązywały. Ojciec był czemś groźnym, może czemś nie mniej dobrem i zasługującym na szacunek, ale była to

osoba niemal obca w domu,

albowiem ojciec, wychodząc z rana, przychodził na obiad, potem znowu wychodził i wracał wieczorem, zmęczony, wyczerpany całodzienną pracą. Ojcu opowiadano w domu największe sensacje, ale o drobnych szczegółach, o marzeniach i tęsknotach dzieci wiedziała tylko matka.

Zachodzi więc pytanie, czy matka pracująca nie upodobni się do ojca, czy nie oddali się tak samo jak on od swych dzieci?

Kobiety, z natury mniej odporne, nie

mogą pogodzić pracy zawodowej z obowiązkami matki i zawsze w takich wypadkach praca zawodowa wysuwa się na pierwszy plan, a cierpi na tem atmosfera domowa, przede wszystkim zaś wychowanie

dzieci, które w tych warunkach pozostawione same sobie, oddalały się jednocześnie od ojca i matki.

Nie mówimy tutaj o matce zarobkującej i posiadającej małe dzieci, które wymagają większej pieczołowitości. W takich warunkach praca mężatek jest już prawie zupełnie niemożliwa.

Z drugiej strony, nie można pominąć milczeniem

moralnego wpływu pracy na kobietę. Współczesne młode małżeństwa, przeważnie bezdzietne, cierpią na pewnego rodzaju anemię duchową, wywołaną w pierwszym rzędzie trudnymi warunkami, w jakich małżeństwa te się rozwijają. Pierwszym z tych niedogodnych warunków jest

bolączka mieszkaniowa.

Wszak większość młodych małżeństw gnieździ się obecnie w wynajętych pokojkach, gdzie o prowadzeniu gospodarstwa w pełnym znaczeniu tego słowa nie może być mowy.

Dla tych kobiet znalezienie odpowiedniej pracy jest

kwestją pierwszorzędnej wagi. O ile bowiem kobiety, posiadające własne domowe ognisko znajdują zadowolenie i zainteresowanie w pracy gospodarskiej, o tyle mężatki, pozbawione domowego ogniska,

żyją jakgdyby w próżni bez celu, bez zainteresowań, a tem samem i bez zadowolenia. Lwia część okregdyj małżeńskich w pierwszym okresie po ślubie ma swe źródło właśnie w tej okoliczności, że kobieta, nie mając jeszcze własnego gospodarstwa, ani też żadnej pracy

odczuwa pustkę i samotność, staje się niezadowolona z życia, i cieżarem dla męża.

Pomijając więc już sprawy materialne, na czoło tych zagadnień wysuwa się kwestia moralnego stanu kobiety-mężatki, która

pracować powinna nawet wtedy, jeśli warunki materialne nie skłaniają jej do pracy.

Niektórzy widzą w pracy kobiet że kobieta zarobkująca zatracając kobiecość, staje się bardziej wytrzymała, wtrąca się do spraw, na których się nie zna i w ten sposób powoduje liczne zatargi małżeńskie. Może małżonkowie, narzekający z tego powodu na swe pracujące żony, ale wynikałoby z tego tylko nowe zagadnienie, czy kobieta po wyjściu za mąż powinna zarobkować, albowiem o tem, że powinna pracować nikt chyba nie wątpi.

Piotrków-Trybunalski.

(Telefonem od własn. koresp.).

Wpiątek o godzinie 12-iej w południe zebrało się przed gmachem magistratu około 100 bezrobotnych, którzy domagali się dostarczenia im zasiłków dla rodzin. Bezrobotni wybrali delegację, która udała się do prezydenta p. Hudeca i przedstawiła swe żądania. P. Hudec oświadczył, że w sprawie tej interwenjował w województwie łódzkim, lecz dotychczas nie otrzymał na ten cel funduszków. Delegaci oznajmili zebranym oświadczenie p. Hudeca, mimo to jednak tłum nie chciał się rozjechać i zaczął atakować magistrat. Dopiero przybyła policja rozpedziła tłum.

Na podstawie uchwały rady miejskiej z dnia 30 lipca 1928 roku wymierzył magistrat właścicielom domów w Piotrkowie podatek tytułem dopłaty wodociągowo-kanalizacyjnej w wysokości 5 procent dochodu brutto. Przeciwno wymiarowi temu właściciele nieruchomości wniosli odwołanie do urzędu wojewódzkiego, który rekurs ten odrzucił, motywując swą odmowę uchwałą magistratu.

Odpowiedź odmowna na wniesione odwołanie wywołała w kołach właścicieli domów zaniepokojenie. W stowarzyszeniu właścicieli nieruchomości odbywają się narazie konferencje z udziałem prawników miejscowych. Jak się dowiaduje, zostanie wniesione odwołanie do najwyższego trybunału administracyjnego.

W związku z krążącymi od dłuższego czasu pogłoskami o nominacji komisarza rządu w Radomsku, dowiaduje się, że burmistrz dr. Paźdzak bawił w tych dniach w urzędzie wojewódzkim w Łodzi, gdzie oświadczone mu, że sprawa ta województwo się jeszcze nie zajmowało i niewiadomo, czy komisarz rządu w magistracie radomskim będzie wogóle mianowany.

W niedzielę, dnia 24 b. m., odbędzie się poświęcenie wzniesionego domu dla podoficerów 25 p. p.

W dniu 20 listopada 1929 roku zmarł

ś. † p.

Armin Zerbe

Naczelnny Redaktor dziennika „Łódzki Volkszeitung“
członek Syndykatu Dziennikarzy w Łodzi.

Pogrzeb ś. p. Redaktora Armina Zerbego odbędzie się dnia 23 b. m. o godzinie 2-iej po poł. z domu przy ul. Rzgowskiej Nr. 10.

Na żałobną tę uroczystość zaprasza Kolegów

**Syndykat Dziennikarzy
w Łodzi.**

Niemowa-symulanti chciał milczeć przez 4 lata

Przez wsie i miasteczka pogranicznej okolicy Niemiec wędrował ubiegłej jesieni handlarz bielizny, który, rzecz dziwna, chodził zawsze w miękkich i cichych pantoflach. Tajemnica tego obuwia rozwiązała się wówczas, gdy policja zaprzęgnęła raz zbadać jego toboń z bielizną i znalazła w nim, prócz chusteczek do nosa i koszul, także kompletne narzędzia włamywacza.

W następstwie tego odkrycia handlarza aresztowano i stwierdzono, że popełnił on conajmniej 28 kradzieży z włamaniem i że go poszukuje aż siedem prokuratury. Zaczął więc zaraz handlarz nową wędrowkę, już nie dobrowolną. Jeden sąd przekazywał go drugiemu, tak, że razem skazano go na 5 lat więzienia za kradzieże, nie licząc już oszustw popełnionych w ten sposób, że 21 Kas chorych ponosił na zasiłki pod fałszywymi pozorami.

Wreszcie w marcu odstawiono go do Głogowa, gdzie go czekała jeszcze jedna rozprawa, ale tam aresztowany nagle zamknął!

Lekarze badali jego gardło, płuca i

strony głosowe, ale nie znaleźli żadnych objawów chorobowych i oświadczyli, że ma się do czynienia z symulantem. Pomimo to nie udało się go nakłonić, ażeby wymówił choć jedno słowo, tak, że aby dowiedzieć się kim jest aresztowany, musiano wdrożyć dochodzenia aż przez Berlin.

Tam pokazało się, że to jest niejaki Kazimierz Sarczkow, 27-letni mężczyzna, który w roku 1922 uciekł z Polski przed służbą wojskową, a dostawszy się do Niemiec, grasował tam w opisany sposób.

Sarczkowa wzięto więc znowu do śledztwa i przez tydzień rokowano z nim pisemnie. Jedno z pierwszych pisanych słów jego było, ażeby mu zgolono bezładną brodę, która mu urosła w więzieniu.

Dopiero przed kilku dniami Sarczkow dobrowolnie przemówił. Oświadczył, że miał zamiar udawać niemowę przez całe 5 lat więzienia, chociaż sprawiało to okropne męki, ale niedawno zdjął go strach, że w ten sposób raz na zawsze straci zdolność mowy i postanowił zmie-

Pabjanice.

ZATARG ROBOTNIKÓW Z ZARZĄDEM FABRYKI.

W ubiegłym tygodniu administracja fabryki Lichtensteina zawiadomiła robotników, że od poniedziałku fabryka zostanie zamknięta z powodu braku zamówień. Robotnicy zwrócili się do zwłazku zawodowego przy P.P.S. fr. rew. z prośbą o interwencję. Kierownik związku przedstawił spowodował konferencje przedstawicieli fabryki z robotnikami w obecności Insp. pracy p. Wojtkiewicza. Ustalono, że obowiązuje 2-tygodniowe wypowiedzenie i fabryka albo wypłaci robotnikom zgóry za dwa tygodnie, albo uruchomi na ten czas fabrykę. Zarząd przyjął drugą alternatywę.

CZTERNAŚCIE WIECÓW.
B.B.W.R. przygotowuje na jutro, t. j. niedzielę, 14 wieców, które odbędą się niemal we wszystkich gminach powiatu łaskiego. Tematem wieców będzie sprawa zmiany konstytucji.

KONFERENCJA POLITYCZNA.
W dniu wczorajszym w lokalu N.P.R. lewicy odbyła się konferencja polityczna, w której wzięli udział miejscowi działacze N.P.R. - lewicy. Sytuację polityczną referował poseł Waszkiewicz. Zebrał w całości zaakceptowali taktykę władz partyjnych na terenie sejmiku i wyrazili podziękowanie klubom poselskim za owocną pracę.

Ponieważ w środowisku numerze „Robotnika“ ukazała się wzmianka, jakoby z klubu tego w Pabjanicach wysłała do członków, uchwalono wysłać do „Robotnika“ sprostowanie, które zawierałoby, że w łonie miejscowego oddziału partii żadnych nieporozumień nie miało i nikt z partii nie wystąpił i niema zamiaru wystąpić.

Niemasz lepszego
Zegararka i budzik
nad w rób marki
Hamburg - Amerika.

KRONIKA

LISTOPAD
23
SOBOTA

Dzisiaj: Klemensa
Jutro: Jana od Krzyża

Wschód słońca	7.08
Zachód słońca	15.34
Wschód księżyca	10.40
Zachód księżyca	1.09
Długość dnia	8.22
Ubyło dnia	8.29

CZEMU TAK SIĘ DZIEJE?

Wieczne zatargi z konduktorami z powodu braku miejsca w wagonie kolejowym odnośnej klasy. Pasażer ma prawo domagać się miejsca „siedzącego”!

Kilkrotnie omawialiśmy już na tem miejscu kwestję sporów, jakie wynikają pomiędzy podróżnymi a konduktorami kolei żelaznej na tle niewłaściwego zajęcia miejsc w przedziale innej klasy, aniżeli uprawniał do tego wykupiony bilet. Właśnie wczoraj zwrócił się do naszej redakcji pewien obywatel, który opowiedział, że jadąc z Poznania do Łodzi, miał bardzo poważny zatarg z konduktorem oraz kontrolerem pociągu, z tego powodu, iż posiadając bilet II-ej klasy, zajął miejsce w przedziale klasy I-ej. Zaznaczył przytem, że pociąg, w którym jechał, cieszył się wyjątkową frekwencją. Miejsca wszystkie były zajęte, to też, co najwyżej, mógł stać przez całą drogę, albo też zrezygnować z jazdy i zjechać na inny pociąg, odchodzący dopiero po kilku godzinach. Miał jednak do załatwienia w Łodzi terminową sprawę, więc pozostać w Poznaniu nie mógł. Jest pozatem człowiekiem chorowitym, nie mógł więc również zdecydować się na przebycie tak długiej drogi w pozycji stojącej, a z kolei, jego środki materialne, nie pozwalały mu na dopłatę bardzo poważnej sumy do biletu klasy I-ej.

Uważał jednak, że skoro za bilet zapłacił, kolej obowiązana jest dać mu miejsce siedzące, to też zajął miejsce w klasie I-ej i oczywiście doczekał się protokołu, a co za tem idzie, za kilka tygodni będzie niewątpliwie miał sprawę sądową. Powyższa sprawa nie jest tak błaha, jakby o tem pozornie można było sądzić. Kolej jest przedsiębiorstwem handlowem. Czerpie zyski z biletów, które wykupują podróżni. Każdy człowiek, o ile kupuje pewną rzecz i płaci za nią odpowiednią kwotę, ma prawo domagać się, by ta rzecz dostarczona mu była w takim stanie, w jakim ją nabył. Niewątpliwie dostarczenie gorszego gatunku towaru, zamiast zamówionego, wywołałoby ze strony kupującego dość gwałtowną reakcję, a nawet sprawę sądową. Podobnie ma się również rzecz na kolei. Przepisy kolejowe mówią bardzo wyraźnie, że **pasażer, który wykupuje bilet, ma prawo do miejsca siedzącego.** A tymczasem nader często zdarza się u nas, szczególnie na liniach, cieszących się większą frekwencją, że zaledwie

połowa pasażerów znajduje miejsce siedzące, a druga połowa musi stać przez wiele godzin w tloku i niewygodzie, mimo, iż w takim pociągu, gdzie klasa II i III zapchane są do niemożliwych granic, znajduje się kilka przedziałów klasy pierwszej zupełnie wolnych przez całą drogę. Niech jednak który z pasażerów klasy II-ej, który wszak może domagać się za swoje pieniądze miejsca siedzącego, „ośmieli się” zająć na parę godzin miejsce w klasie I-ej, odpowiada za to bardzo surowo, jako swego rodzaju „przestępca”. Uważamy, że sprawa powyższa wymaga pewnej reformy. Któż bowiem trafi na tem, gdy podróżny klasy II-ej przeszedł na parę godzin do przedziału klasy I-ej? Nowela do regulaminu ruchu, wyjaśniająca tę sprawę i zezwalająca na zajmowanie w pewnych wypadkach miejsca w wyższej klasie, przydałaby się niewątpliwie i powitana byłaby z wielkim aplauzem. S.

Sprawy wojskowe.

Spis rocznika 1909.

Dzisiaj, w sobotę, dn. 23-go b. m. winni zgłosić się do spisów w biurze wojskowo - policyjnym (Piotrkowska 212) mężczyźni rocznika 1909, zamieszkali na terenie 13-go komisariatu policji o nazwiskach na litery Sz, T. U. W. Z. Z. Jutro, w niedzielę, dn. 24-go b. m. spis nie odbywają się.

Do spisów należy przynieść wszystkie posiadane dokumenty osobiste (b).

Zebrania kontrolne.

Dzisiaj, w sobotę dnia 23 b. m. winni zgłosić się do zebrań kontrolnych szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia, do lokalu P. K. U. 1, (Nowo-Targowa 18) mężczyźni rocznika 1902, zamieszkali na terenie 2, 3, 5, 8, 9 i 11 komisariatów policji, o nazwiskach na litery W.

Do lokalu P. K. U. 2, (Nowo-Cegielniana 51) winni zgłosić się mężczyźni rocznika 1904, zamieszkali na terenie 12 komisariatów policji, o nazwiskach na litery L, Ł, M, N, O, P, R, S, Sz, T, U, W, Z, Z.

Jutro, w niedzielę, dn. 24 b. m. zebrań kontrolne nie odbywają się. Do zebrań kontrolnych należy przynieść książeczkę wojskowa oraz kartę mobilizacyjną. (b).

152 tysiące Polaków wyemigrowało w pierwszym półroczu.

Według danych Urzędu Emigracyjnego w I-em półroczu r. b. wyjechało z Polski 152.917 emigrantów, z czego do Francji 33.090 osób, do Niemiec 81.949 (emigracja sezonowa, powrót emigr. na stapi w końcu listopada lub w początkach grudnia r. b.), do Belgii 2.388, do Danii 487, do Stanów Zjednoczonych A. P. 4.352 osoby, do Kanady 13.629, Argentyny 10.712, Brazylii 3.793, Palestyny 483, Urugwaju 399. Powróciło do kraju 12.442 osoby, z czego z Francji 4.461 osób, z Niemiec 2.928, ze Stanów Zjednoczonych A. P. 423, z Kanady 380, z Argentyny 915, z Palestyny 376.

Niesłychany wypadek. Służąca zaraziła dziecko.

W rodzinie p. N. przy ulicy Piotrkowskiej zaszedł niezwykle wypadek, który jest obecnie tematem rozmów całego sąsiedztwa.

Państwo N. mają synka 9-letniego, który od niedawna począł zdradzać jakas chorobę, co do której rodzice nie mogli nic konkretnego dowiedzieć się od chłopca.

Tymczasem matka przypadkowo stwierdziła, że synek jej chory jest na jakas chorobę weneryczną, wobec czego poszła z nim do doktora.

Przyparty do muru, chłopiec zeznał, że od dłuższego już czasu służąca ich zmuszała go do stosunków ze sobą, w chwilach, gdy nikogo w domu nie było i pod groźbą bicia, żądała od niego utrzymania tajemnicy.

Chłopcem zajął się specjalista chorób wenerycznych, a rodzice jego postanowili oddać sprawę wyrodnej służącej policji. (b)

Dyzuru aptek.

Dzisiaj w nocy dyzurują apteki: Suku. F. Wójcickiego (Napiórkowskiego 27), W. Danieleckiego (Piotrkowska 127), Inickiego i Cymera (Wólka 37), Suku. J. Hartmana (Młynarska 1), J. Kahana (Aleksandrowska 81). (b)

Samobójstwo męża p. Gorczyńskiej.

P. Lindnera w stanie groźnym przewieziono do lecznicy.

W kołach teatralnych Warszawy rozeszła się wczoraj wiadomość o dokonaniem w nocy samobójstwa męża aktorki Teatru Letniego p. Marii Gorczyńskiej p. Edwarda Lindnera.

Wczoraj rano miała się odbyć próba sztuki Krzywoszewskiego „Panienka z dancingu”, która ponownie wchodzi na afisz Teatru Letniego. Gdy p. Gorczyńska

na próbę nie przybyła, zwrócono się telefonicznie do domu, gdzie otrzymano wiadomość, iż

p. Lindner postrzelił się w nocy niebezpiecznie, przewieziony został do lecznicy „Omega” i że p. Gorczyńska czuwa przy nim.

Według informacji domowników, p. Lindner wrócił w środę do mieszkania około godz. 12 w nocy

silnie zdenerwowany.

Udał się do pokoju żony i tu wszczął z nią rozmowę, która rychło przerodziła się

w żywą sprzeczkę.

Siedząca w sąsiednim pokoju matka p. Gorczyńskiej nagle usłyszała strzał. Gdy wpadła do pokoju, ujrzała p. Lindnera, jak się

osunął zbroczony krwią na ziemię.

Okazało się, że postrzelił się bardzo nie

bezpiecznie w brzuch. Ciężko rannego przewieziono natychmiast do lecznicy „Omega”. Tu doktor Walc dokonał około g. 2-ej w nocy operacji. Stan p. Lindnera jest

groźny, i budzi poważne obawy o życie rannego P. Gorczyńska całą noc czuwała przy łóżku męża.

Domownicy twierdzą, że tragiczne zajście stanowi

nieszczęśliwy wypadek. Według tych relacji p. Lindner w czasie rozmowy z żoną bawił się rewolwerem i

nieopatrznie wystrzelił.

W mieście utrzymuje się jednak opinia, że zachodzi tu wypadek samobójstwa.

W kołach teatralnych zwracają uwagę na napięte stosunki, jakie zapanały między p. Lindnerem a jego żoną po głośnej ankiecie prasowej między dyr. Sławińskim a p. Gorczyńską i po wyroku, skazującym p. Gorczyńską na zawieszenie w prawach członkowskich ZASP-u.

P. Lindner, b. podkomisarz policji, trudnił się ostatnio akwizycją ogłoszeń. Ożeniony był z p. Gorczyńską od kilku lat.

CASINO

Dzisiaj i dni następnych!

Najnowszy film wytwórni „SFINKS” — Wielkie święto polskiej wytwórczości filmowej

Królowa ekranu polskiego **Jadwiga Smosarska**

w potężnym dramacie miłosnym, na tle przeżyć erotycznych dwóch kobiet i dwóch mężczyzn. — Według powieści najsłynniejszego z mocarzy literatury polskiej ANDRZEJA STRUGA p. I.

„Grzeszna Miłość”

partnerami jej są:

Najnowsza rewelacja filmowa Zofja Batycka Znapy artysta dramatyczny Tadeusz Wesółowski

„AS” scen stołecznych Wybitny talent filmowy Bogusław Samborski Jerzy Kębusz

Początek seansów o g. 12 w poł. Ceny miejsc na I seans wszystkie po 1 zł.

WODY KOŁOŃSKIE WODY KWIATOWE

Pulsa

PRZEMYSŁ MYDLARSKI I PERFUMERYJNY FR. PULS S.A. WARSZAWA WIERZBOWAH

Wyróżnienie łodzianina.

Sąd konkursowy na opracowanie typów mieszkań w domach o czterech kondygnacjach przy zabudowaniu nowych dzielnic miasta ogłoszony w maju r. b. przez ministerstwo robót publicznych ukończył obecnie prace przy ocenie nadesłanych projektów i zdecydował zakupienie niektórych, ze względu na zalety pewnych szczegółów. Między zakupionymi projektami jest także i praca p. Zygmunta Konrada, łodzianina, który ukończył szkołę matematyczno-przyrodniczą K. Wiśniewskiego w Łodzi.

Tomaszów-Mazowiecki.

Według danych PUPP-a ilość bezrobotnych wynosiła w dniu wczorajszym 1.784, w tem 61 bezrobotnych umysłowych. Z zasiłków korzystało 394. W porównaniu z tygodniem ubiegłym liczba bezrobotnych wzrosła o znikomy procent.

Dzisiaj, dnia 23 listopada odbędzie się w sali „Odeon” wieczór pieśni i tanga z udziałem Stanisławy Nowickiej, Marjana Rentgena oraz Michała Halicza. W programie najnowsze szlagiery.

Powrócił Dr. med. P. LANGBARD

choroby skórne i weneryczne

Zawadzka 10 Tel. 10-630

od 9-1 i 5-8 w.

Düsseldorf żyje, jak na wulkanie.

Nikt nie jest pewien życia. — Jeden drugiego podejrzewa i oskarża. Policja straciła wszelką orientację.

Wszyscy szukają zbrodniarza, który w dalszym ciągu morduje kobiety i dzieci.

DUESSELDORF, 22 listopada. (Telegram wł. „Republiki“). W czwartek przed wieczorem policja kryminalna zaarrestowała pewnego osobnika, podejrzanego o udział w tajemniczych morderstwach.

Człowiek ten ma lat 29, jego wygląd zewnętrzny zgadza się dokładnie z rysopisem mordercy, sporządzonym przez policję na podstawie zeznań tych kobiet, którym udało się wymknąć z rąk zbrodniarza.

Z zagmatwanych zeznań aresztowanego nie udało się dotychczas jeszcze stwierdzić jego zawodu. Wiadomo jedynie, że codziennie z rana przyjeżdżał on rowerem, zaopatrzonego w plecak, z miejscowości podmiejskiej Metzman do Düsseldorfu oraz wracał wieczorem. Agenci policji zaarrestowali go w jego mieszkaniu w Metzman. Kiedy weszli do jego mieszkania, powitał on ich słowami:

— PANOWIE SZUKACIE ZAPEWNIENIE MORDERCY Z DUESSELDORFU?

Przy tych słowach począł śmiać się i grozić policji, że się „nie da” odmatniać jednak wszelkich dalszych wyśledzeń.

Podczas podjętej natychmiast rewizji znaleziono w mieszkaniu, pom. inn., równo:

DAMSKI KOSTJUM KAPIELOWY. Aresztowany nie chce narazie dać żadnych wyjaśnień co do pochodzenia tego kostiumu. Dopiero w biurze policji, podczas ponownego badania, oświadczył on poważnie:

— JA JESTEM DRUGIM MOŻESZEM, JESTEM NAWET CZEMŚ WIE-

CEJ, NIŻ MARCIN LUTER...

Wszelkie dalsze badania nie wykazały jednak niezbitcie, że aresztowany osobnik jest poszukiwanym tak długo zbrodniarzem. Również lekarze nie orzekli jeszcze stanowczo, czy jest on chory umysłowo, czy też tylko — symuluje.

Wiść o aresztowaniu rozniosła się po mieście lotem błyskawicy. Przed gmachem policyjnym, w którym badano aresztowanego, zebrały się olbrzymie tłumy. Na mieście ukazały się nadzwyczajne wydania dzienników. Miasto jest nadal zaelektryzowane. Dalszych wieści brak narazie.

BERLIN, 22 listopada.

„W Duesseldorfie bez zmiany“ — brzmi dziś oficjalny komunikat z poczty za niesamowitym mordercą. Około 1000 poszlak i 50 ROZMAITYCH PRZEDMIOTÓW ZE ŚLADAMI KRWI, badanych jest przez policję.

Po wyczerpującej konferencji z wy-

O przyspieszenie spraw sądowych prosiła delegacja stowarzyszenia właścicieli nieruchomości.

W dniu wczorajszym delegacja tego stowarzyszenia właścicieli nieruchomości, w osobach pp. Klukowa, Kühna i Pawlaka zwróciła się do prezesa sądu okręgowego w Łodzi, z interwencją odnośnie zalegania szeregu spraw od wielu miesięcy w sądzie grodzkim.

W nieobecności prezesa, delegacja przyjęta została przez wiceprezesa Steinmana, któremu wskazała, iż kancelarie sądu grodzkiego są zawałone tysiącami spraw cywilnych, tak dalece, iż na terminy tych spraw czeka się bardzo długo. Stan ten nie poprawia się absolutnie, albowiem komplety sędziowskie nie mogą nadażyć z rozpatrzeniem wszystkich spraw, a skutek jest ten, że zaległości w kancelariach rosą coraz bardziej i coraz dłużej trzeba czekać nim sprawa znajdzie się na wokandzie.

Jak dotąd, w kancelariach sądu grodzkiego jest około 7000 zaległych spraw cywilnych, wśród których przeważają sprawy, wynikiłe z zatargów między właścicielami nieruchomości a

lokatorami.

Wobec powyższego delegacja prosiła o powiększenie kompletu sędziowskiego w sądzie grodzkim i o wydanie zarządzenia, by terminy spraw cywilnych były bardzo szybko wyznaczane. Poza tem delegacja prosiła, by przeniesiono do Łodzi kancelarię hipoteczną z Piotrkowa, albowiem do dnia dzisiejszego, wielu właścicieli nieruchomości musi specjalnie jechać z Łodzi do Piotrkowa celem załatwienia szeregu drobnych, niekiedy zupełnie błahych spraw.

P. wiceprezes Steinman przychylnie potraktował prośbę delegacji i oświadczył, że komplet sędziowski w sądzie grodzkim będzie powiększony, a nadto wydane będzie specjalne zarządzenie, aby sprawy cywilne, a przedewszystkiem sprawy komorniane szybciej były rozpatrywane aniżeli obecnie.

Co się tyczy przeniesienia hipoteki z Piotrkowa do Łodzi, ta sprawa jest obecnie przedmiotem rozważań i w najbliższym czasie będzie przesądzona (i).

siannikiem pruskiego min. spraw wewn. śledztwo policyjne rozpoczęło od początku na nowych podstawach.

Rzeczoznawca wezwany z Berlina przystąpił do porównania licznych listów, pochodzących rzekomo od zbrodniarza z listami co do których nie ulega wątpliwości, że

PISANE SA PRZEZ MORDERCE.

Wśród listów tych najważniejszą jest kartka otrzymana przez dziennik „Mit-tag“ z której wynika, że w okolicy zwanego Hardt ukryte są zwłoki jednej z ofiar na wzgórzu Ludenberg. Po orzeczeniu eksperta policja zamierza w miejscu tem wszcząć poszukiwania.

BERLIN, 22 listopada.

Policja duesseldorfska skierowała uwagę na osobę pewnego kierownika szkoły żeńskiej w okolicy Duesseldorfu. Kierownik ten przed kilku laty stał pod zarzutem dokonania zbrodni na tle seksualnym.

W hotelu i za kulisami.

SKALMIERZANKI.

Komedio-opera w 3 akt. Jana Nepomucena Kamińskiego. Muz. Buschnego. Reż. J. Strachockiego w Teatrze Popularnym.

Teatr Popularny dał spektakl, którego nie powstydzila się żadna scena w Polsce. Ten teatr ubogi i szukanowany wykazał, iż rzetelny wysiłek artystyczny dyrekcji, reżysera i zespołu może stworzyć nawet w drewnianej budzie widowisko przepiękne i malownicze.

„Skalmierzanki“ są komedjo-opera, napisana przed stu przeszło laty. P. Jan Strachocki, jeden z najznakomitszych reżyserów spóczesnego teatru polskiego, nadał tej sztuce stylizację pałacową i to zarówno w momentach na wskroś ludowych, jak i bombonierkowatych a la Watteau. Dzięki dobremu smakowi artystycznemu p. Strachockiego i jego aktorów, sztuka ta w każdym względzie dawała kontrasty teatralnie-jaskrawe, estetycznie-urocze, psychologiczne — pogodne i beztróskie.

Plawił się w nastrojach słonecznych „Skalmierzanek“, w ich figlach i wianach, intrygach dziecińczych, zmartwychwstałych i zabawach szalonych p. Czarodziejska pałeczka reżysera p. Strachockiego zahypnotyzowała scenę, zespół i widownię. Niewiadomo, czy w każdym razie nie z „gościnnymi“ rekwizytorami p. Adwentowicza) pobawili się kostjumi bogate i piękne i dekoracje skromne, lecz niezwykle este-

tyczne; zjawily się chóry należycie wyszkolone i baletnice doskonale tańczące; wszyscy wykonawcy grali z takim zapalem, takim temperamentem, że porwana tym entuzjazmem aktorskim publiczność, co chwila frenetycznymi brawami przerywała akcję sztuki, wyrażając w ten jedyny dla niej dostępny sposób swe zadowolenie i swe uznanie.

Jeśli, Czytelniku kochany, dręczą Cię podatki i protesty, aplikujemy Ci „jedną porcję“ „Skalmierzanek“. Ich sielankowa atmosfera ma naprawdę działanie dobroczynnie kojące.

Gra całego zespołu była pod każdym względem pierwszorzędna. Specjalnie jednak wyróżniła się p. **Marja Żabczyńska**. O tej artystce utalentowanej pisałiśmy już przychylnie w roku ubiegłym, gdy występowała w Teatrze Miejskim w rolach dramatycznych. Nie wiedzieliśmy jednak, iż posiada ona ładny, melodyjny głos, że doskonale tańczy, i, że jest fenomenalnie muzykalna. To też p. Żabczyńska była bohaterką „Skalmierzanek“, oklaskiwana przez publiczność serdecznie i gorąco.

Również na pochwałę zasłużyła sobie p. **Irena Larowska**, w roli hr. Wesołkowskiej. Nadała ona tej postaci właści-

wy jej styl i ton, grając z niezwykłym wdziękiem i humorem.

P. Żabczyński (Żuroślaw) był nawskroś stylowym kasztelanem, o grotesce kunsztownie wystylizowanej. Musimy jeszcze dodać, iż artysta ten obdarzony jest pięknym głosem, którym potrafi doskonale operować.

Pozostałe role grali bez zarzutu: p.p. Puchniewska (Marcinowa), Pilarska (Basa), Warchałowski (Sarmacki), Tarkowicz (Pieprzyk), Górecki (Sapibrzech), Górowski (Kwik) i Skwasifski (Jemiel).

Dekoracje p. Pietkiewicza niezwykle ładne; uznanie należy się także i orkiestrze i jej dyrektorowi p. T. Hessemu.

ONA JUŻ JEST TAKA.

Łekka komedia w 3 aktach J. Mirand'a i A. Madis'a w Teatrze Kameralnym.

Jest to bulwarowy fabrykat paryski najpodszywanego gatunku. Poprostu zrozumieć nie możemy, jakimi drogami tandra ta dotarła na scenę Teatru Kameralnego? Przedpotopowe dowcipy kalendarzowe i nudnawe kokoty — oto treść tego sztucznydła, jeśli wogóle o treści można tu mówić.

Ani rewia mód, ani łożko, ani pikantne dekolty nie mogą nas nie przekonać,

iz wszyscy bohaterowie tego udjalowanego kretyzmu, powinni być wytepieni przez gazy trujące, aby przypadkiem znów nie wpętałi się do jakiegoś teatru.

Sztuki nie uratowała dobra gra p. **Relewicz - Ziemińskiej** (Mona), p. **Buczyńskiej** (Ernestyna) i p. **Ziemińskiej** (Maillot).

MŁODY LAS.

Sztuka w 4 aktach Jana Adolfa Hertza w Teatrze Miejskim.

W dniu wczorajszym Teatr Miejski wystawił z okazji 25-lecia strejku szkolnego „Młody las“ J. A. Hertza. Za czasów okupacji rzecz miała powodzenie ze względu na żywy rezonans, jaki budziła na widowni. Dziś — po zblaknięciu aktualności — został z „Młodego lasu“ tylko płytki melodramat, napisany z wielką znajomością sceny.

Sztukę grano b. nierówno, naogół jed-

nak słabo, przyczem zwłaszcza zawodziła reżyseria scen zbiorowych. Stosunkowo najlepiej wypadł akt drugi. Z wykonawców wyróżnili się p. **Niedzwiedzka** (Marysia), oraz p.p. **Tatarkiewicz** (Attenot) i **Winawer** (Pakotin).

Nielicznie zebrana publiczność zgutowała — obecnemu na premierze autorki — owacje.

W. POLAK.

Dziś i dni następnych!

Więzień wyspy św. Heleny

W rolach głównych: **Werner Krauss i Albert Bassermann**

Reżyserja znakomitego Lupu Pick

Arcydzieło to zostało stworzone pług. najnowszych dokumentów historycznych dotyczących epilogu dziejów Napoleona.

Początek seansów o godz. 4 po poł., w soboty, niedziela i święta od 12-ej po południu.

Ceny wszystkich miejsc w soboty, niedziela i święta — — — — — Orkiestra pod dyr. p. R. KANTORA.

Dramat, ukazujący ostatnią tragiczną miłość Boga Wojska ku uwiezionej Angiele. —

Scenariusz genialnego Abela Gancea

Echa zabójstwa prezyd. Cynarskiego.

Cienie rozstrzelanego Walaszczyka na sali sądowej. — Dziesięciu świadków pociągnięto do odpowiedzialności za krzywoprzysięstwo.

Ostatni akt krwawego dramatu łódzkiego.

W dniu wczorajszym w łódzkim sądzie okręgowym rozegrał się ostatni akt potwornej zbrodni dokonanej w dniu 14 kwietnia 1927 roku w klatce schodowej domu przy ulicy Andrzeja 4, gdzie zginął z rąk Walaszczyka i Rydzewskiego s. p. prezydent Marian Cynarski.

Przed sądem stanęli robotnicy Polesia Konstantynowskiego, alibiści Rydzewskiego, którzy na sprawnie zbrodniarza twierdzili, że krytycznego dnia w godzinach przedpołudniowych nie oddał się on z terenu robót plantacyjnych.

Moment zabójstwa.

Prezydent Cynarski, jak wiadomo, został zamordowany w biały dzień. Zabójcy mimo, iż w klatce schodowej domu przy ulicy Andrzeja 4 panował wielki ruch.

Zdołali zbiec przez nikogo niezauważeni.

Dopiero po upływie tygodnia, na zasadzie poufnych informacji, policja aresztowała Adama Walaszczyka, który wskazał drugiego sprawcę zbrodni, Kazimierza Rydzewskiego.

Rydzewski, sprowadzony do urzędu sędziego, nie przyznał się do winy, następnie w czasie konfrontacji z Walaszczykiem potwierdził, że współdziałał w morderstwie, lecz w kilka dni później coinał swoje zeznania.

Sąd doraźny, który odbył się w maju 1927 roku skazał Walaszczyka na karę śmierci.

Oni go widzieli.

Rydzewskiego przekazano sądowi zwykłemu, który dopiero po siedmiu miesiącach przystąpił do rozważania jego sprawy.

Na sprawie tej Rydzewski w dalszym ciągu twierdził uporczywie, że niema nic wspólnego z zabójstwem s. p. prezydenta m. Łodzi i, że

Walaszczyk zupełnie bezpodstawnie oskarżył go o współdziałanie.

Rydzewski, chcąc wykazać swe alibi powołał wówczas na rozprawę jedenastu swych towarzyszy pracy z Polesia Konstantynowskiego, których zeznania istotnie odegrałyby po ważną rolę w przebiegu procesu, gdyby prokurator nie zdołał ich wszystkich zdy skredytować.

Prokurator stwierdził bowiem, iż alibiści w rzeczywistości

nie mogli widzieć Rydzewskiego,

pracującego od nich w dość znacznej odległości, to też ich zeznania, złożone pod przysięgą, iż zabójca Cynarskiego krytycznego dnia nie opuszczał terenu plantacji, nie mogą mieć istotnego znaczenia dla sprawy.

Sąd opierając się głównie na przedśmiertnych zeznaniach Walaszczyka, skazał Rydzewskiego na karę śmierci.

Po kilku miesiącach sprawa Rydzewskiego znalazła się na wokandy sądowej apelacyjnej w Warszawie, który zmienił wyrok pierwszej instancji

skazując zbrodniarza na bezterminowe więzienie.

Po wyroku sądu apelacyjnego, władze łódzkie zajęły się sprawą alibiistów. W wyniku przeprowadzonego śledztwa pociągnięto ich wszystkich do odpowiedzialności karnej

za krzywoprzysięstwo.

Wczoraj stanęli oni wszyscy przed sądem. Nazwiska ich brzmią: Stefan Mirosław, Stanisław Stoliński, Józef Kramarz, Waclaw Bednarek, Michał Roll,

Czesław Wdowiak, Alojz Kobra, Władysław Marciniak, Tadeusz Gebiński i Marjan Kurzawa.

Sądowi przewodniczył sędzia Arnold w asyście sędziów Wileckiego i Bondzikowskiego.

WALASZCZYK I ŚWIADKOWIE.

Sala sądowa już przed rozpoczęciem procesu szczerze zapelniała się publicznością, rekrutującą się przeważnie z posterunku robotniczych.

Oskarżeni odpowiadali z wolnej stopy. Po odczytaniu obszernego aktu oskarżenia, w którym zostały omówione okoliczności sprawy Rydzewskiego i zeznania wszystkich alibiistów, sąd przestąpił do kolejki wszystkich oskarżonych.

Zeznania ich nie były ciekawe. Część z pomiędzy nich tłumaczyła się, iż już nie pamięta zeznań, złożonych na procesie Rydzewskiego, pozostali jednak z całą stanowczością potwierdzili wszystko, co

mówili w ubiegłym roku na sprawie.

Zeznania tej grupy oskarżonych były bardzo charakterystyczne.

Robotnicy ci

pamiętali z największą dokładnością co robili o każdej porze dnia, w którym został zamordowany s. p. prezydent Cynarski.

na jakim odcinku plantacji pracował Rydzewski, z kim rozmawiał i t. d.

Do sprawy alibiistów, odbywającej się w dniu wczorajszym, nie powołano żadnych świadków.

Sąd odczytał jedynie ostatnie, przedśmiertne zeznania straconego Walaszczyka, które na publiczności wywarły wstrząsające wrażenie.

W zeznaniach tych Walaszczyk, w kilka godzin przed rozstrzelaniem, oświadczył, że

Rydzewski był jego szatanem i on właśnie pchnął go do zbrodni.

Przedśmiertne oskarżenie Walasz-

czyka, było, jak wiadomo, jedną z głównych podstaw skazania Rydzewskiego, a następnie pociągnięcia do odpowiedzialności wszystkich tych osób, których powołał na swą obronę drugi sprawca zbrodni.

Wyrok.

Prokurator Żabiński w dłuższym swem przemówieniu omówił cały przebieg śledztwa w sprawie zabójstwa s. p. prez. Cynarskiego. Twierdził on, iż powołani w stan oskarżenia alibiści mimo złożenia przysięgi

klamali z całą świadomością, o czym zresztą dobitnie świadczyły ich zeznania, całkowicie sprzeczne ze sobą. W konkluzji rzecznik oskarżenia publicznego domagał się dla wszystkich oskarżonych surowego wymiaru kary.

Obronca, adw. Lilkér, analizując dokładnie zeznania wszystkich alibiistów, stara się udowodnić sądowi, iż o ile nawet mówili nieprawdę, to nie było w tem złej woli, lecz oskarżonym prosto mogło się zdawać, że krytycznego dnia widzieli na Polesiu pracującego stale razem z nimi Rydzewskiego.

Sąd, po dłuższej naradzie, wyznosił wyrok, mocą którego dziesięciu zśród alibiistów skazano na 3 miesiące więzienia, dziesięciu zaś. Szymańskiego, który swego czasu składał zeznania bez przysięgi na dwa miesiące więzienia.

Wszystkim oskarżonym darowano karę na zasadzie amnestii.

Dziś i dni następnych!

Dawno oczekiwane arcydzieło „FOXA”
Najpełniejsza epopeja miłości dramatycznej.
Najpiękniejsza symfonia serc
Najokrutniejszy dramat luzkości

Ostatni Syn

Tragedja wyższej ponad wszystko miłości matczynej.

REWJA GWIAZD:

Margareta Mann, June Collyer, Charles Morton, James Hall

Wspaniała ilustracja muzyczna orkiestry symfonicznej pod dyr. A. Czudańskiego

Pocz. seansów o g. 4 pp., w sob. i niedz. o g. 12 w poł. ostatniego o g. 10 wiecz.

Ceny miejsc na pierwszy seans od 1 zł. w sob. i niedz. od godz. 12-ej do 3-ej wszystkie miejsca po 50 gr. i 1 zł.

Chciał być królem polskim.

Sensacyjny dokument ogłosił historyk szwedzki, Swahn.

Znany szwedzki historyk Waldemar Swahn ogłasza w jednym z sztokholmskich dzienników nadzwyczaj ciekawy dokument, oświetlający stosunki państwowe, panujące pomiędzy Polską a Szwecją w końcu 18-go wieku.

W roku 1789 zamierzał ówczesny król szwedzki Gustaw III zawrzeć z Polską przymierze przeciwko Rosji. Przez swego posła w Warszawie, hrabiego Larsa Engelstroema oświadczył król w Warszawie, że jest gotów obiać polski tron królewski po najbliższych wyborach.

Ale Stanisław August miał wówczas oświadczyć, że gotów jest — nie czekając na wybory, — już dobrowolnie zrezygnować z korony na rzecz króla szwedzkiego. Wszczął on — rzekomo — pertraktacje z posłem szwedzkim o sumę, za jaką gotów byłby na to ustąpić.

Postawił on jako warunki że otrzymywać będzie rocznie 80.000 dukatów, zamieszka w pałacu w Sztokholmie z

nią oraz w letniej rezydencji w Ulrikstal latem.

Umowa pomiędzy Stanisławem Augustem a posłem szwedzkim została podpisana, poczem poseł udał się do Berlina — prawdopodobnie z tajną misją dyplomatyczną.

Król Gustaw chciał już w roku 1790 udać się w podróż do Polski, aby tam ożrymac z rąk Stanisława Augusta koronę polską. W następstwie zamierzał król szwedzki — który nienawdził Rosji, chociaż był skuzynowany z carycą Katarzyną — ogłosić w przymierzu z Polską wojnę Rosji.

Plany królewskie spełzły jednak na niczem z powodu wybuchu rewolucji francuskiej oraz wpływów, jakie rewolucja ta wywołała na oblicze polityczne całej Europy.

Wkrótce potem został król Gustaw zastrzelony podczas balu maskowego w sztokholmskim zamku królewskim przez jednego z oficerów szwedzkich nazwiskiem Ankastroem.

RADJOPROGRAM

11.58 — Sygnał czasu. Hejnał mariacki. 12.05 — Muzyka z płyt gramofonowych. 13.10 — Komunikat meteorologiczny. 15.00 — Komunikat podarzony 15.20 — „O emigracji kobiet” — wyg. p. Jadwiga Morawska. 15.45 — Kacik artystyczny „L.S.G.” 16.15 — Koncert z płyt gramofonowych. 17.15 — „Skrzynka pocztowa” 17.45 — Sygnał czasu. 18.45 — Rozmowa z p. k. i błękitnej trafki. 19.25 — Muzyka z płyt gramofonowych. 19.58 — Sygnał czasu. 20.15 — Feljton p. t. „O Clownie”. 20.30 — „Księżniczka O-la-la”. 22.00 — Feljton p. t. „Przy czarnej kawi”. wygł. Tadeusz Hic. 22.15 — Komunikat meteorologiczny, policyjny, sportowy. 22.35 — „Z dymkiem papierosa” — p. Zygmunt Kawalec. 23.00 — Komunikaty P.A.T. 23.00 — Muzyka nieczna z sali malinowej hotelu „Bristol”

Rewelacyjne arcydzieło filmowe

reż. L. BERGERA p. t.

Biała Księżna z Moskwy

Korona twórczej pracy artystycznej naszej rodaczki urodziwej i pięknej

POLI NEGRI

w towarzystwie bohaterkiego amanta

Normana Kerry.

Orkiestra symfoniczna pod bat. SZ. BAJGELMANA.

Nad program: Komedja.

Łódź w cyfrach.

Na marginesie „Rocznika statystycznego m. Łodzi”.

Z prawdziwą satysfakcją otwieramy corocznie doskonałą publikację wydziału statystycznego „Rocznik statystyczny miasta Łodzi”.

Jeśli w przedmowie prezydent Ziemięcki oraz ławnik wydziału statystycznego Joel wyrażają przekonanie, „iż materiały zgromadzone oddadzą cenne usługi, zarówno tym, którzy w swej działalności praktycznej mają do czynienia ze sprawami rozwoju Łodzi, jakoteż tym, dla których życie naszego miasta stanowi przedmiot teoretycznych i naukowych zainteresowań” — możemy stwierdzić całkowitą słuszność tej opinii.

Co cenić trzeba w roczniku, to przede wszystkim udoskonalenie wprowadzone już w roku ubiegłym a polegające na zestawieniu cyfr za ostatnie lata. W niektórych działach, gdzie istniały dostateczne materiały, zestawienie okresu 10-letniego, a nawet r. 1914, co oczywiście doskonale ułatwia pracę.

Miła inowacja w tym roku było wprowadzenie statystyki, odnośnie ruchu ludności, na zasadzie zreorganizowanej statystyki meldunkowej. Pozatem udoskonalenia tegoroczne dotyczą również ujęcia statystycznego ruchu wódzkiego, żeglugi powietrznej do wódzkiego portu lotniczego oraz rozporządzenia radja. Również rozszerzono dział statystyki płac pracowników umysłowych.

Przy sposobności omówienia tego do skonałego rocznika, którego redakcję od szeregu lat prowadzi naczelnik wydziału statystycznego p. EDWARD ROSSET, chcemy zwrócić uwagę na konieczność wprowadzenia pewnych zmian, nieodzownych dla celów racjonalnej polityki robotniczej w naszym mieście.

Wydział statystyczny powinien w najkrótszym czasie rozwinąć prowadzone dotychczas w zleconym przez Gł. urz. stat., a bardzo skromnym zakresie prace, któreby rzuciły pewne światło na arcyważne zagadnienie całokształtu życia włókienniczy. W pierwszym rzędzie dotyczy to badań budżetów robotniczych. Drugim etapem tej pracy byłoby cyfrowe ujęcie danych, odnoszących się do życia i warunków bytowania rodziny robotniczej. Już w roku 1926-ym wydział statystyczny współpracował w tym kierunku z instytutem gospodarstwa społecznego, który ostatnio wydał cenną książkę pod tytułem „Wzrost życia robotniczego”. Wadą jednak tej publikacji, której omówienie zamierzamy sobie w najbliższej przyszłości, są niezwykle wąskie podstawy danych, odnoszących się do nieledwie 3/4 miliona ludności robotniczej wysnuwających wnioski o życiu robotniczym, w naszym mieście.

Uprzytomniamy sobie wielkie trudności, z jakimi związane jest wprowadzenie systematycznych badań w tym kierunku, tem nie mniej przeprowadzenie ich jest nieodzowną koniecznością, dzisiaj bowiem, na zasadzie rozporządzenia materiałów nikt nie może zrobić ilości osób, pozostających na utrzymaniu poszczególnego robotnika w przemyśle włókienniczym.

Dla racjonalnej polityki płac są to

oczywiście dane, posiadające zasadnicze znaczenie. Posługiwanie się materiałem statystycznym n. p. kasy chorzych, czy też statystyką z ostatniego spisu ludności, prowadzi tylko do sprzeczności, których usunięcie winno być najbliższym zadaniem naszej statystyki miejskiej.

Oczywiście badania te spowodowałyby konieczność wydatnego zwiększenia budżetu wydziału statystycznego. Wobec jednak doniosłości tych badań, magistrat nie powinien wahać się przed zwiększeniem wydatków, dla osiągnięcia tego celu.

Również zagadnienie płac i zarobków nie jest w należyty sposób uwzględnione w roczniku. Coprawda mamy od szeregu lat statystykę płac, ale niestety nie się w niej nie mówi o wysokości zarobków, jakoteż o podziale ich na poszczególne kategorie.

Poza sprawą budżetu robotniczego oraz cyfrowego ujęcia życia rodziny robotniczej, strona dochodowa tego budżetu, a więc efektywna wysokość i rozłożenie zarobków winny być nie mniej dokładnie zbadane. Coprawda technicznie biorąc, prace nad zbadaniem tego zagadnienia musiałyby być prowadzone w innym kierunku, stanowią jednak

konieczne uzupełnienie obrazu egzystencji materialnej robotnika.

Z drobniejszych rzeczy, które należałoby wprowadzić jest statystyka ilości uczniów, według zajęcia rodziców. Zaprojektowanie jej może łatwo przeprowadzić w następnym roku szkolnym komisja powszechnego nauczania. Cyfry te rzuciłyby wiele światła na całą strukturę socjalną Łodzi.

Nie znajdujemy również w roczniku niezmiernie ważnej statystyki IŁOŚCI PODATNIKÓW na terenie naszego miasta.

Jeśli wszystkie powyższe nasze uwagi dotyczyły statystyki świata pracy, to ten dział cyfr niewątpliwie bardzo przychylnie powitałby świat łódzkiego kapitału. Niejednokrotnie też magistrat łódzki, który walczy z trudnościami finansowymi, miałby na zasadzie tych cyfr zawsze gotową odpowiedź dla tych, którzy nie mogą zrozumieć organicznych trudności finansów gminy łódzkiej.

Nie ludzimy się, iż prace, których wykonanie proponujemy, są trudne, tem nie mniej przeprowadzenie ich jest konieczne, o ile rocznik statystyczny ma na swej pięknej drodze rozwoju poczynić dalsze wybitne postępy.

W notesiku businessmana.

Łódź, 23 listopada

PANSTWOWA FABRYKA ZWIĄZKÓW AZO TOWYCH w MŚCICACH pod Tarnowem uruchomiona będzie w pierwszych dniach grudnia. Produkcja fabryki mościelić zdoła zaspokoić całkowite zapotrzebowanie krajowego rynku rolnego w dziedzinie nawozów sztucznych, a nawet umożliwić eksport tych produktów na rynki krajów ościennych.

O KONCESJE NA ZELEKTRYFIKOWANIE województw pomorskiego i poznańskiego oraz 4 powiatów woj. warszawskiego 6 pow. woj. łódzkiego zabiega pomorska elektrownia krajowa „Gródek” w Toruniu. Plan elektryfikacyjny zrealizowany ma być w ciągu 6 — 8 lat kosztem ok. 60 mil. zł. Obok zainteresowania tą sprawą finansów zagranicznych, podjęto akcję, zmierzającą ku zainteresowaniu nią również samorządów krajowych.

EKSPORTERZY ZBOŻA POLSCY I NIEMIECCY celem usunięcia wzajemnej konkurencji powzięli w przyszłym tygodniu uchwały wiążące obie strony Pows. al projekt, aby niemieckie organizacje eksportowe zawarły z polskimi producentami umowy o nabycie znacznych transportów żyta, zabezpieczając się w ten sposób przed konkurencją żyta polskiego.

PROJEKT USTAWY O PANSTWOWYM FUNDUSZU dla zaopatrywania osiedli w wodę i usuwania z nich nieczystości opracowany departament służby zdrowia w M. S. W. Projekt przewiduje założenie funduszu dla udzielania gminom miejskim i wiejskim pożyczek i zapożyczeń na budowę oraz na prowadzenie badań przedwstępnych, przy budowie wodociągów i kanalizacji.

PRZEDSTAWICIELE NIEMIECKICH LINII OKRETOWYCH Hamburg, America Linie, Hamburg, Süd Norddeutscher Lloyd i Deutsche Ost-Africa Linie zabiegają w związku z toczącymi się pertraktacjami o przewoźnik handlowy między Polską a Niemcami o uzyskanie koncesji na przewóz emigrantów polskich.

ZAKŁADY W CHORZOWIE przystąpiły do uruchomienia własnej wytwórni sody, która będzie dostarczać tego produktu o 50 proc. taniej niż dotychczas. Posiadając własną sodę Chorów przystąpi do produkowania saletry sodowej i w niedługim już czasie będzie ją mógł dostarczać na rynek po cenie, nie przekraczającej dotychczasowej ceny saletry chilijskiej, bez cła.

Saletra sodowa jest całkiem równoważącą do saletry chilijskiej.

NA OGÓLNA LICZBE EMIGRANTÓW w I półroczu 1929 przypada na emigrację sezonową do Niemiec i Francji 115.034 osoby. Powróciło w tym okresie do kraju 12.442 osoby z czego z Francji i Niemiec 7.389.

CUKROWNICTWO URZĄDZA ARKJĘ PROPAGANDOWĄ, mającą na celu zwiększenie spożycia cukru, i skierowuje ją przede wszystkim na wieś. Jak bowiem wykazuje statystyka spożycia cukru w Polsce miasto spożywa 65,5 proc. wewnętrznego spożycia, a wieś, stanowiąca w państwie 74,3 proc. zaludnienia, tylko 54,5 proc.

KOMITET LIKWIDACYJNY do spraw b. rosyjskich osób prawnych przystąpił do likwidacji pozostałego na obszarze Rzplitej Polśkiej mienia b. rosyjskiego „Pierwszego Towarzystwa Kolei Dojazdowych w Rosji”.

POLSKIE TOWARZYSTWO ZOOTECHNICZNE w porozumieniu z Centralnym Komitetem do spraw hodowli drobiu i przy poparciu ministerstwa rolnictwa organizuje próby tuczenia gęsi w zakładach doświadczalnych. Próby te, zakrojone na większą skalę winny dać podstawy do podjęcia tuczenia gęsi w kraju według najbardziej racjonalnych metod. Chodzi o przygotowanie na eksport towaru białego, odpowiadającego wymaganom rynków zagranicznych, porównawczy eksport ptaków żywych jest niekorzystny zarówno dla producenta jak i bilansu handlowego państwa.

GIELDY.

URZĘDOWA CEDULA GIELDY WALUTOWEJ z dnia 22 listopada 1929 roku.

TRANZAKCJE.
Dolary 8,89 i pół.

CZEKI.
Belgia 124,69. Londyn 43,47 1/4. Nowy York 8,89 3/4. Paryż 35,10. Praga 26,43. Szwajcaria 173. Wiedeń 125,40. Włochy 46,67 1/2. Budapeszt 156. Berlin 213 23.

AKCJE.
Polski 167 166,50. Cukier 27. Lilpop 34,75 35. Haberbusch 101 100. Zarobkowy 78,50. Węgiel 72,50. Modrzejów 18 50.

PAPIERY PANSTWOWE I LISTY ZASTAWNE

Pożyczka inwestycyjna 119,25 119,75 119,50. Dolarówka 65,50. 5-proc. konwersyjna 50. 5-proc. kolejowa 46 25. Dolarowa 80. 8-proc. Banku Gosp. Krajowego 83,25. 8-proc. list. zast. Przem. Polsk. 80,50 4 i pół proc. zastawne ziemskie zł. 47. 5-proc. m. Warszawy 50,50. 8-proc. m. Warszawy zł. 67,25. 8-proc. m. Łodzi 60,50. 8-proc. obl. poz. m. W-wy z 1926 r. — 51.

NOTOWANIA BAWELNY.

Liverpool, 21 listopada Notowania bawelny amerykańskiej, zamknięcie: Listopad 9 41, grudzień styczeń 9 42, luty 9 43, marzec 9 50, kwiecień 9 51, maj czerwiec 9 57, lipiec 9 62, sierpień wrzesień, październik, listopad 9 61.

Liverpool, 21 listopada Bawelna egipska, zamknięcie: Styczeń 13 25, marzec 14 41, maj 14 61, lipiec 14 81, październik 18 29, loco 15 00.

Aleksandria 21 listopada, Bawelna egipska, zamknięcie: Sakellaris: Styczeń 28 15, marzec 28 82, maj 29 30, lipiec 29 83, listopad 27 22. Ashmouni: Luty 19 88, kwiecień 20 28, czerwiec 20 64, sierpień 21 04, październik 21 22, grudzień 19 38.

Nowy York, 21 listopada, Bawelna amerykańska, zamknięcie: listopad 17 38, loco 17 70. Kontrakty południowe: styczeń 17 65 — 17 66, luty 17 69, marzec 17 94 — 96, kwiecień 18 07, maj 18 21, czerwiec 18 24, lipiec 18 28 — 18 32, sierpień 18 31, wrzesień 18 34, październik 18 36, listopad 17 38, grudzień 17 51 — 52.

Nowy Orlean, 21 listopada Bawelna amerykańska, zamknięcie: Styczeń 17 63 — 17 64, marzec 17 90. — 17 91, maj 18 15, lipiec 18 31, październik 18 29, grudzień 17 49 — 7 50, loco 17 49.

Rynek skór w Łodzi.

Obroty miękkimi skórami krajowymi są obecnie jeszcze słabe. Wskutek ostrożności przy udzielaniu kredytów przez fabryki i hurtowników zapotrzebowanie na miękkie skóry krajowe jest małe. Sprzedaż odbywa się przeważnie na weksle nieprzekraczające 6 miesięcy. Przy pokryciu gotówkowym udzielane bywa przy skórkach krajowych skonto do 15 proc. zaś przy skórkach zagranicznych do 10 proc.

Na rynku łódzkim notowane są następujące ceny gotówkowe miękkich skór krajowych w złotych, za 1 stopę kwadratową:

Raabego chrom czarny i kolorowy:	
gat. „B”	— 3,75
„ „B.B.”	— 4,00 — 4,20
Konarzewskiego chrom czarny i kolorowy:	
gat. „A”	— 3,30 — 3,35
„ „A.A.”	— 3,75
Alberta Horna chrom czarny:	
gat. „B.S.”	— 3,75
„ „B.”	— 3,35
„ „C.”	— 3,10
„ „D.”	— 2,50
Chrom kolorowy:	
gat. „B.S.”	— 3,95
„ „B.”	— 3,60
„ „C.”	— 3,30
„ „D.”	— 3,00

W dziale miękkich skór zagranicznych daje się odczuwać dotkliwy brak lakierów Sterlinga, jednakże w końcu listopada ma się sytuacja poprawić, ponieważ fabryka amerykańska, wytapiająca ten lakier przygotowała już dostateczną ilość towaru do wysłania. Część towaru odeszła z końcem października do Polski. Obroty skórkami zagranicznymi są również jeszcze małe. Towar sprzedawany jest na weksle nieprzekraczające 6 miesięcy, za wyjątkiem lakierów Sterlinga oraz zamszu francuskiego „Helja”, które to gatunki są sprzedawane wyłącznie za gotówkę.

Na rynku łódzkim notowane ceny gotówkowe za 1 stopę kwadratową w dolarach:

Lakier Sterlina:	
gat. „XX”	— 0,95
„ „X”	— 0,85
„ „A”	— 0,75
„ „B”	— 0,65
„ „specjal”	— 0,50
Lakier Freidenberga szwajcarski:	
gat. „C”	— 0,72
„ „B”	— 0,80
„ „specjal”	— 0,64
„ „D”	— 0,70
„ „DD”	— 0,65

Zamsz franc. „helja” — 0,55—0,59.

Z miękkich skór zagranicznych w zapotrzebowaniu są zamsze, przeważnie czarne oraz lakiery. Popytem cieszą się również skóry luksusowe, jak: weżowe, krokodylowe, jaszczurcze i reniferowe.

W twardych skórkach transakcje są w 75 procent zawierane za gotówkę, ze względu na różnicę między cenami gotówkowymi i wekslowymi, która wynosi 15 procent. Przy transakcjach kredytowych przyjmowane bywa pokrycie wekslowe do 6 miesięcy.

Z powodu dużej ilości protestów fabrykantów i hurtownicy znacznie obniżyli dotychczasowe kredyty, udzielane odbiorcom. Kupcy prowincjonalni, ze względu na słabą wypłacalność mają ograniczone kredyty do minimum, co w dużym stopniu wpływa na zmniejszenie się ilości transakcji.

Gieldy zbożowe

Poznań, 22 listopada.
Żyto 27,25—27,75. Pszenica 38,75 — 40 75. Jęczmień brow. 26 50—29 50. Jęczmień zwiyczajny przemiał. 26 00—27 00. Owies 23 00—25 00.

Warszawa, 22 listopada.
Żyto 25 50—26 00. Pszenica 40 00 — 41 00. Owies jednolity 25 00—25 50. Jęczmień na kaszę 25 00—26 00. Jęczmień browarniany 27 00—29 00. Groch polny 37 00—42 00. Rzepak 75 00—78 00. Mąka pszena luksusowa 72 00—75 00. Mąka pszena 0000 62 00—66 00. Mąka żytnia podług przepisu 39 00—40 00. Otręby pszenne schale 21 00—22 00. Otręby pszenne średnie 17 50—18 00.

Lwów, 22 listopada.
Pszenica krajowa dworska 39 00—40 00. Pszenica krajowa zbiorowa 35 50—36 50. Owies małopolecki 20 25—21 25. Ziemiaki przemysłowe 3 00—3 50. Fasola biała 85 00—100 00. Fasola krasa 57 00—62 00. Groch pół Victoria 34 00 — 39 00. Groch polny 26 50—29 00. Hreczka 24 25—26 25. Rzepak ozimy 69 00—70 00. Mąka pszena 60 proc 66 00—67 30. Mąka żytnia 70 procent 40 00—44 00. Otręby żytnie 13 75—14 25. Otręby pszenne 14 75—15 25. Wyka czarna 28 50—29 50.

Wiadomości gospodarcze.

BELGIJSKIE KREDYTY PAŃSTWOWE W BANKU NARODOWYM.

Państwo belgijskie wypłacało dotychczas Bankowi Narodowemu za pośrednictwem kasy amortyzacyjnej 20 milj. fr. miesięcznie na poczet długu zaciągniętego w okresie inflacji. W budżecie na rok 1930 suma ta wyprowadzona została tylko pro memoria, z czego należy wnioskować, że państwo zamierza spłatać dług w ciągu r. 1930 zawiesić, pomimo, że dług ten wynosi jeszcze 1500 milj. fr.

Nowa polityka amortyzacyjna fiskusa oceniona jest na ogół ujemnie. Stoi ona — zdaje się — w pewnym związku z wymianą części zapasu marek niemieckich Banku, która upłynni jego wierzycelności tak, że spłata długu przez państwo przestanie być rzeczą nagłą.

CŁO NA CUKIER WE FRANCJI.

Związek północno - francuskich plantatorów buraków cukrowych postanowił wystosować do rządu ultimatum w sprawie natychmiastowego podwyższenia cła na cukier z 100 na 150 fr. za podwójny centnar. W razie niespełnienia ultimatum plantatorzy grożą zmniejsze-

nem obszarów uprawy. Jednocześnie ultimatum domaga się dalszego obniżenia podatku od cukru (już w sierpniu obniżono go o 25 fr.), aby zwykła cła nie odbiła się na konsumentach.

Izba Handlowa w Paryżu popiera stanowisko plantatorów, twierdząc, że przy obecnej baissie cen ponoszą oni duże straty. Izba wskazuje również, że mimo 50-procentowej podwyżki stawka francuska nie byłaby najwyższą, wyższe bowiem obowiązują w Hiszpanii, Czechosłowacji, Rumunii, Polsce i Niemczech.

MIĘDZYNARODOWY ZWIĄZEK HANDLU SKÓRAMI.

Z inicjatywy angielskiego związku importerów i agentów skór tworzy się związek międzynarodowy. Celem tego związku jest ujednostajnienie kontroli w obrocie skórą futrami zamorskimi oraz uznanie sądów rozjemczych. W ten sposób oprócz Międzynarod. Rady Garbarskiej istniałaby tego samego rodzaju organizacja handlowa. Zgodę na utworzenie związku międzynarodowego wyraziły dotąd Niemcy, Holandia, Belgia i Francja.

WYŚWIETLANIE RYSUNKÓW

TECHNICZNYCH. PLANÓW BUDOWLANYCH na papierach światłoczułych POZYTYWNYCH, NEGATYWNYCH i OZALIDOWYCH
wykonywa ZAKŁAD KLISZ REKLAMOWYCH
R. Borkenhager
Tel. 11-72. Piotrkowska № 100.

CYRK STANIEWSKICH

Al. Kościuszki 75
Nieodwołalnie ostatnie pożegnalne 2 dni pobytu cyrku. Wielki uroczysty program. 20 atrakcji. Damy bezpłatnie. Dziś w sobotę i jutro w niedzielę po 2 przedstawienia: o g. 4-ej po poł. i o 8.30 wiecz.

Na dzisiejsze przedstawienie o g. 4-ej i na jutrzejszy poranek o g. 12.30 ceny zmniejszone: 50 gr. galerja i 1 zł. — miejsca siedzące.

Lek. dent. H. Lewiń-Fuchs

PIOTRKOWSKA 50
Przyjmuje od g. 11-1 i od g. 3-6.

Mord seksualny!!!

słynny reżyser europejski Gustaw Ucicky stworzył potężne arcydzieło filmowe rozwiązujące najciekawsze zagadnienie dzisiejszej doby: „Co należy uczynić z ludźmi dziedzicznie obciążonymi, którzy zupełnie bezwładnie kierowani jakimiś tajemniczymi instynktami dopuszczają się ciężkich zbrodni seksualno-sadystycznych, podając myśl, by tego rodzaju zbrodnię czynić nieplodnymi i w ten sposób uniemożliwić przeszczepianie na potomstwo ich wrodzonych seksualnie zbroczonych instynktów. Arcydzieło to

P. t. „Tragedja dziedzicznie obciążonego” (Przekleństwo krwi) demonstrowane było w największych miastach Europy z nienotowaniem w dziejach kinematografii powodzeniem. Film ten ukaże się w najbliższych dniach w kinie „Palace”.
Wstęp tylko dla dorosłych

OGŁOSZENIE.

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 18 listopada 1929 r. postanowił: 1) ogłosić upadłość handlującemu Władysławowi Syllerowi, 2) chwile otwarcia upadłości oznaczyć na dzień 28 września 1929 r. tymczasowo, 3) zamianować Sędziego - Komisarzem Sędziego Handlowego Franciszka Jurga, 4) zamianować Kuratorem upadłości a. adw. Ludwika Planera, 5) osądzić upadłego w areszcie dla dłużników.

Za zgodn. śc. LUDWIK PLANER

Kurator, Cegielniana Nr. 52.

Na mocy art. 476 i 478 K. H. wzywam wierzycieli powyższej upadłości, aby w dniu 3 grudnia 1929 r. stawili się w Sądzie Okręgowym w Łodzi w pokoju 64 z dowodami ich wierzycelności w celu wyboru kandydatów na syndyków tymczasowych.

FRANCISZEK GLUGLA Sędzia-Komisarz.

Podziękowanie.

Serdeczne podziękowanie wyrażam nieflegniarce P. GENI JACKOWNIE 6-go Sierpnia Nr. 53, za sumienne pielęgnowanie syna mego podczas ciężkiej choroby W. MEYEROWICZ optyk, Narutowicza 8.

SALE fabryczne

betonowe, centr. ogrzewanie, hydranty itp. w śródmieściu zaraz do wynajęcia, ul. Cegielniana nr. 68, telefon 210-90

ODCISKI
ZGRUBIAŁA I BRODAWKI
USUWA BEZ BÓLU I BEZPOWROTNE
KLAWIOL
FABRYKA CHEMICZNA FARMACEUTYCZNA
AP. KOWALSKI
WARSZAWA

Dr med. S. Kantor

specjalista chorób wenerycznych, skórnych, włosów i moczościowych. Leczenie lampą kwarcową i promieniami Rentgena
PIOTRKOWSKA 144. RÓG EWANGELICKI.
Wejście Ewangelicka 2. Telefon 29-45. Przyjmuje od 8-2 i od 5-8 w. Dla pań oddzielna poczekalnia.

Dr med. J. Sadokierski stomatolog chirurgja szczęk, jamy ustnej, piastyka, regulacja zębów, rentgenodiagnostyka ordynuje o-7
PIOTRKOWSKA 164
Tel. 127-8

Dr. med. St. Praport Gdańska 77a telef. 208-95 ginekolog - urolog Choroby kobiece i dróg moczowych.
Przyjmuje w domu od 5-7 oraz w Lecznicy „Sanitas” Cegielniana 29 od 11-1 i od 3-5 pp.

Doktor Wołkowycki Cegielniana 25 Telefon 126-87 Specjalista chorób skórnych i wenerycznych Elektroterapia. Leczenie lampą kwarcową. przyjmuje od godz 8-2 i 5-9 wiecz w niedzielę i święta od 9-1 Oddzielna poczekalnia dla pań

Dr. med. Niewiażski specjalista chorób skórnych wenerycznych i moczościowych ul. Andrzeja 5 Tel. 59-40 Przyjmuje od 8-11 i od 5-9. w niedziele i święta od 9-1 Oddzielna poczekalnia dla pań

Dr. med. H. Lubicz Cegielniana 43 Tel. 141-32. Specjalista chorób skórnych wenerycznych i moczościowych. Naświetlanie lampą kwarcową. Przyjmuje od g. 8 do 10 rano od 5-8 w. Dla pań oddzielna Poczekalnia od 3-5

Doktor Sołowiejczyk Chor. skórne i weneryczne PIOTRKOWSKA 99 Tel. 144-92 Przyjmuje codziennie od 2-6 i 8-9 wiecz. w niedziele i święta od 10-2

1829-1929
W 100-ną rocznicę istnienia firmy
Tow. Akc. L. Geyer w Łodzi
składa Zarządowi i Dyrekcji najserdeczniejsze życzenia
Firma Wolf Lajbert w Łodzi.

Reklamy świetlne w Parku Kolejowym
Na mocy koncesji, wydanej przez MAGISTRAT m. ŁODZI urządzamy reklamy świetlne na słupach miejskiego parkanu, oświetlającego Ogród Kolejny ze stron ulic: Narutowicza, Kilińskiego i Skwerowej Park Kolejny znajduje się przy samym dworcu, między trzema najruchliwszymi ulicami naszego miasta. Reklamy świetlne, wykonane najestetyczniej, oświetlone będą od zmroku w przeciągu całej nocy. Reklama świetlna jest tania i celowa
Sienkiewicza 39 tel. 224 47 - i - 120 77

Pracownia sukien i ubiorów dzieciennych J. GEILKE, Piotrkowska 105, m. 1
Przyjmuje wszelkie roboty wg. najnowszych modeli. Ceny przystępne

Do wszystkich pracodawców.
Kasa Chorych m. Łodzi przypomina niniejszem, iż w myśl art. 3 Ustawy z dnia 19. V. 1920 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 44 poz. 272) wszyscy pracodawcy obowiązani są ubezpieczyć na wypadek choroby zatrudnioną u siebie stałą i przychodnią służbę domową oraz dozorców. Pełna składka ubezpieczeniowa wynosi 5,38 zł. miesięcznie. Wpłacać ją można w Centrali Kasy Chorych m. Łodzi — ul. Wólczańska Nr. 225, oraz we wszystkich Lecznicach i Oddziałach Powiatowych, jak również przez P. K. O. (Nr. konta 50049). Równocześnie Kasa Chorych m. Łodzi zwraca uwagę, iż w interesie samych pracodawców leży przestrzeganie przepisów ustawowych, gdyż ci z pracodawców, którzy przepisy te lekceważą, narażeni są na poważne koszty związane z procentami za zwłokę, z egzekucją, karami itp. Osobnych wezwań płatniczych Kasa Chorych m. Łodzi nie wysyła.
KASA CHORYCH M. ŁODZI.

Codziennie świeży KEFIR
poza własnościami leczniczymi (anemia, gruźlica, choroby żołądka, nerek, rekonwalescencja), dla osób zdrowych pożywny i smaczny napój na drugie śniadanie i podwieczorek. Też firma znakomita śmietankę sterylizowaną i homogenizowaną poleca jedynie w Łodzi
ZAKŁAD KEFIROWY K. SIGALINA Narutowicza 6
№ tel. 1. 40-40

Waterman
ostatni wyrz doskonałości

Lecznica SANTAS ul. CEGIELNIANA 29 Gabinet wenerologiczny D-ra S. KANTORA dla leczenia chorób skórnych wenerycznych i moczościowych

Pończuchy jedwabne i inne, suknie trikotynowe i t. p. przyjmuje do reperatury, ul. 6-go Sierpnia 76, III piętro. Tanie, bo w prywatnym mieszkaniu.

Dr. med. St. Bibergal Montuski 11, telefon 63-22. Choroby skórne i weneryczne elektroterapia. Przyjmuje od 8-10 i od 5-8 wiecz w niedz. od 10-1

Dr. med. H. Kózaner Dzielna 9. Choroby skórne i weneryczne i moczościowe Od 8-10 i 5-8
Lekarz - Dentysta B. Markus-Nushbaumowa Piotrkowska 51 tel. 121-23. Godz. przyjęć 3-7
Doktor Ludwik FALK Nawrot 7 telef. 128-07 choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od 10 do 1-7

Sypialnia
dębowa używana w dobrym stanie do sprzedania. Pomocnika 35 u dozorców.

Angielskiego
udziela rufnowana nauczycielka Janna Mandellorowa, ul. Konstantynowska 12 m. 21. Porozumieć się można od godz. 2-5 p. p.

Zwiększona wydajność pracy

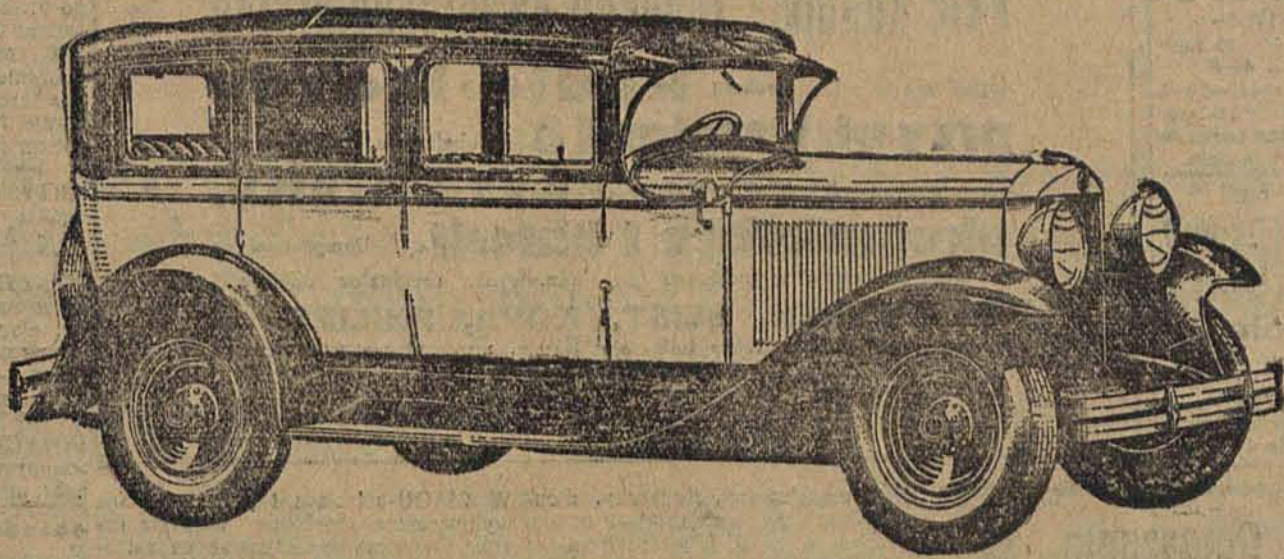
jest jednym z ulepszeń
uwzględnionem przy

nowym modelu 612

Żaden inny wóz w tej samej lub przybliżonej cenie nie posiada tych zalet, które charakteryzują samochody Graham Paige. Przy budowie nowego modelu 612 uwzględniono szereg dalszych ulepszeń, dzięki którym uzyskujemy zwiększoną wydajność pracy, większą szybkość i możliwość rozwinięcia jej prawie z miejsca. Dzięki swej wielkiej sile i elastyczności zjednywa Graham Paige zwolenników nawet wśród tych, którzy nie wierzyli dotychczas, że możliwym jest fabrykowanie dobrego samochodu po stosunkowo niskiej cenie. Ruchome siedzenia, powiększone wymiary kół, zwiększony rozstaw osi, elegancka linja, gustowne kolory etc. wymieniamy tylko jako część ulepszeń, charakteryzujących nowy model 612.

Graham - Paige dostarcza najrozmaitszych karoserji jak: Roadster (samochód dwuosobowy), Cabriolet, Coupe i Fastony Sportowe na pięciu rodzajach podwozi sześci- i ośmio-cylindrowych po różnych cenach.

Joseph B. Graham
Robert C. Graham
Ray A. Graham

„FINANCE AND AUTOSALES COMPANY“ G. m. b. H. Gdańsk, Elisabethwall 9.

Dotychczas posiadamy przedstawicieli:

„Auto - Lloyd“, Katowice, Marjańska 5.
„Autosales“ właśc. Władysław Kozłowski, Kraków, Batorego 17.
Konstanty Fischer, Łódź, Piotrkowska 177.

Następujące miasta i województwa są jeszcze wolne:
Warszawa, Poznań, Lwów, Wilno, Równe oraz sub-agentury w mniejszych miastach.

GRAHAM-PAIGE

Zarząd Kolejowej Kasy Chorych w Katowicach ogłasza publiczny przetarg na wydzierżawienie pensjonatu „Katowiczanka“ w Zakopanem (ul. Kasprusia 29) o 10 pokojach dwuosobowych, 2 pokojach jednoosobowych, pokoju dla zarządu, kuchni, łazienki, jadalni i spiżarni. Oferty wnosić można do Zarządu Kolejowej Kasy Chorych w Katowicach, ul. Marjańska Nr. 1 w zamkniętej kopercie oznaczonej napisem „Oferta na dzierżawę pensjonatu „Katowiczanka“ w Zakopanem (ul. Kasprusia 29)“, najdalej do dnia 5 grudnia 1929 r. godzina 12-ta. Bliższych informacji, odnośnie przedmiotu dzierżawy (inwentarz i t. p.) należy przed wnieśieniem oferty zasięgnąć w Zarządzie Kol. Kasy Chorych Katowice, ul. Marjańska 1. Do ofert należy dołączyć kwit Kasy Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych na złożone do tej Kasy wadium w wysokości 500.— złotych, które w razie przyjęcia oferty będzie zatrzymane na poczet kaucji, w przeciwnym razie będzie zwrócone. Jeżeli oferent, którego oferta przyjęta z jakichkolwiek powodów nie zawrze umowy, to zatrzymane wadium przepada na rzecz Kolejowej Kasy Chorych. Zarząd Kolejowej Kasy Chorych w Katowicach zastrzega sobie prawo oddania dzierżawy według swego uznania jednemu z pośród oferentów, lub innej osobie z wolnej ręki, niezależnie od wysokości oferowanego czynszu dzierżawnego. Koszta ogłoszenia niniejszego przetargu ponosi oferent, którego oferta przyjęta. Otwarcie ofert nastąpi dnia 5 grudnia 1929 o godzinie 13-ej w biurze przewodniczącego Kolejowej Kasy Chorych.

Ogłoszenie.

Sydyk tymczasowy masy upadłości Józefa Hanszpigla w Łodzi na zasadzie art. 515 i nast. K. H. podaje do wiadomości wierzycieli, przyjętych do masy powyższej upadłości, iż w dniu 29 listopada 1929 r. o godz. 12 w poł. w Kancelarii Wydziału Handlowego Sadu Okręgowego w Łodzi przy ul. Zeromskiego 115, odbędzie się zebranie wierzycieli w celu wysłuchania sprawozdania syndyka tymczasowego, zawarcia układu ewent. związku wierzycieli. Sydyk tymczasowy
z. adw. IGNACY GŁOGOWSKI.
Łódź, Zawadzka 15.

BEZPŁATNIE.

Redaktor Szyller - Szkolnik, (autor prac naukowych), określa charakterystyki i przeznaczenie bezinteresownych. Napisz imię, nazwisko, miesiąc urodzenia, otrzymasz analizę darmo. Wraz z kim jesteś, kim być możesz? Szyller - Szkolnik, Psycho - grafolog Szyller - Szkolnik, Nowowiejska 32, m. 6. Znaczący pocztowo 75 gr. na przesyłkę. Przyjęcia osobiste płatne. Godz. 11-7 wieczór.

Przejdźcie do przyszłości
Przez

Przejdźcie do przyszłości
Przez

Przejdźcie do przyszłości
Przez

PIOTRKOWSKA 50
TELEFON 121-36

stały kontakt z atelier dekor
graf. DE-GE kier. art. mal. S. Bluma

Z Persji powróciwszy

prowadzę jeszcze tylko bardzo krótki czas lekcje wyrobu dywanów ormiańskich (łatwym sposobem na ramach) oraz smyrneńskich, na które zostaną przyjęte panie i panowie. Być może każdemu z nich udzieli się tak szlachetnych i pięknych pracach, których w Polsce przemysł stwarzamy, całość kursu czternastodniowego po 2 godziny dziennie tylko 10 złp. Zaznaczam, że z powodu napływania na kursa wiele panie i panowie ze sfer urzędniczych prowadzą od 25 bm. też kursa od 20-22-ej. Wpisy oraz informacje od 10-14 i od 16-21-ej. Lotne kursa dywanów Karola Litwinowicza, Łódź, Piotrkowska 81, m. 35 2 brama, 2 piętro.

MARMONA, Chiromantka - Telepatka członkini Towarzystwa Psychofizycznego Warszawskiego i innych, przepowiada przeszłość, teraźniejszość i przyszłość, rady i wskazówki. 6-go Sierpnia 18, m. 3 od 10-ej do 7-ej.

Doktor P. Klinger

choroby weneryczne, skórne i włosów
ANDRZEJA 2. TEL. 32-28.
Leczenie lampą kwarcową, analizy krwi i wydzielnin. Przyjmuję codziennie od 11-1 i od 6-8 w. w niedziele i święta od 10 do 12. Oddzielna poczekalnia dla pań.
Ud 1-2 w Lecznicy (Piotrkowska 62)

SULFOCOL
LAOKOON
NE REJ. M. S. W. 261
LECZY SKUTECZNIE KASZEL, CHRYPKĘ, KATARY DRÓG GODECHOWYCH
ODRZUCA NAŚLADOWNICTWA I DO NABYCIA W APTEKACH
CENA FLASZKI - 2z. 2'60

HEMOROIDY

HEMORIN

Zboźowcy i Mączarze!
Komisja Organizacyjna „Zrzeszenia Przemysłu i Handlu Zbożowo - Mącznego wojew. Łódzkiego“ w Łodzi przypomina, że dzień o godzinie 3-ej po poł. w I-ym terminie, a o godz. 4-ej po poł. w drugim prawomocnym terminie, odbędzie się
I-e WALNE ZGROMADZENIE
w lokalu Zrzeszenia (Kilińskiego 63).
Ze względu na ważność spraw obecność wszystkich członków jest obowiązkowa.

Korespondencje

polsko - niemiecko - angielska przyjmuje na kilka godzin dziennie lub tygodniowo rutynowane korespondent - stenotypista. Załatwia korespondencje ewentualnie na własnej maszynie do pisania. — Zgłoszenia do adm. sub: „Korespondent 1-a“.

WIELEGANTSZE I PALTA DAMSKIE, MĘSKIE I MODNIEJSZE DZIECIENNE oraz wszelkie **UBIORY** według zagranicznych żurnali po cenach niższych do **30%** poleca **Magazyn Wykwintnej Konfekcji**
Z. ZALCMAN, Główna № 24, tel. 64-14

stawa institut cosmétique
Łódź, Piotrkowska 175. parter, m. 9. Tel. 1.3876.
Godz. przyjęć od 10-2 i od 4-8.

Krwawe wypadki Palestyńskie uwiecznione — na — filmie

Sensacyjne szczegóły w niebezpiecznej pracy przy wykonaniu tego filmu

już wkrótce! już wkrótce! już wkrótce!

orzeźwiająca, 90 proc. woda kolońska, niezbędna na balu, w podróży i po zawodach sportowych
FABRYKA PERFUMERYJNA
J. SZACH, WARSZAWA.

Dr. med. **HELLER**
chor. skórne i weneryczne
Nawrot 2
tel. 179-89
przyjm. do 10 rano i od 4-8
dla pań spec. od 4-5
w niedz. od 11-2 pp.
dla niezamożnych ceny lecznic

Dr. med. **PIKIELNY**
Urolog powrócił.
Nawrot 8,
tel. 219-90, Przyjmuje 4-7

Nie kupujcie żadnego Radjoodbiornika

dopóki nie zwiedzicie salonu **Radio-Lloydu** przy ul. Przejazd 8 i nie obejrzyście licznego szeregu nowoczesnych odbiorników, działających **bez anteny, akumulatora i baterji.** Demonstrowane są tam codziennie w godzinach popołudniowych: oryginalne odbiorniki **TELEFUNKEN, SEIBT, NORA, PHILIPS** oraz własnej konstrukcji, a także fultografy Karsta, wzmacniacze gramofonowe i liczne typy głośników.

Rozmaite

HALLO! Hallo! Dzwon tel. 1.63-30 „Po gotowie krawieckie Kiersza” Żeromska 91, sklep nartożny. Momentalnie odświeża garnitur za zł. 3.—, suknie za zł. 2,80, palto za zł. 3.—, łącznie z oddebraniem i odesłaniem. Expressem pią rze, farbuje, przerabia, nicuje, szustycznie ceruje. Farbujemy i pierzemy futra sportem lipskim.

ARTYSTYCZNIE szyje i maluje poduszki salonowe, wazony. Skwerowa 6, m. 2.

2 INŻYNIERÓW poważnych, dobrze sytuowanych pragną poznać dwie młode, eleganckie i inteligentne panie z towarzystwa, celem wspólnej nauki tańca. — Łaskawe zgłoszenia skrytka pocztowa Nr. 192.

POŻYCZE trzysta, sześćset dolarów solidnym obywatelom, fabrykantom sub: „Dolary” „Republika”

Zagubione dokum.

ZAGUBIONO książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Końskie, rocznik 1904, Andrzej Kotras.

SZYMKIEWICZOWI Szmulowi, Franciszkańska 43 w Łodzi zaginął dyplom wydany przez cech majstrów fryzjerskich w Ozorkowie.

ZGINAŁ szpic biały, złote plamy na grzbiecie i uszach. Przeprowadzić za wynagrodzeniem ul. Kilińskiego 141, m. 3 Kober.

ZAGINAŁ kwit inkasowy wyd. przez Warszawski Bank Dyskontowy na zł. 91. Takowy utracił I. Gr. P. 16

WILHELM Zoll, zam. Lipowa 58 zaginął bil legitymacji Funduszu Bezrobocia, Nr. 1867, wydana przez I-ma Glesman, Leszno 39.

KUBASIEWICZ Ignacy zagubił książeczkę wojskową w Pabjanicach 1902 rocznik

Gabinety kosmetyki lekarskiej
D-ra med. **MARIJ LEWINSONOWEJ**
Cegielniana 6, telef. 143-63
Godziny przyjęć dla pań i panów: 10-2 i 4-8.
Czynne są następujące działy:
1. chor. skóry i włosów
2. Beaute
3. Kuracyj odmładzających
4. Masażu (ogólny i częściowy)
5. Epilacyj (electrocoagulacya elektroliza)
6. Elektroterapij (d'Arsonvalizacya galwanofaradyzacya)
7. Helioterapij (Roentgen, kwarc solux, kąpiele świetlne)
8. Chirurgij estetycznej (blizny żyłaki, zniekształcenia, nowotwory i t. p.)
Pod kierunkiem **CHIRURGA D-ra Z. LEWINSONA**
ordynującego codz. od godz. 12-2

Ogłoszenia drobne.

Kupno i sprzedaż

UBIORY męskie, damskie, obuwie, swetry na wyplatę. Piotrkowska 37, III wejście, I piętro.

BIŻUTERJE kupuje. Pełna wartość płać. Solidne traktowanie „Preciosa” Piotrkowska 123, w podwórzu.

BIŻUTERIA, zegarki na raty, ceny gotówkowe „Preciosa”, Piotrkowska 123 w podwórzu.

TANIO sprzedam pianino oraz salon okuty brązem. Pomorska 127. Krawczyk.

POKÓJ umeblowany, słoneczny, dwuokienne, łazienka, odnajmę 1-2 panom Zawadzka 36, m. 9, II piętro front 23

POKÓJ do wynajęcia dla małżeństwa lub dla pań. Lipowa 25, m. 10. 23

POKÓJ umeblowany z niekrepującym wejściem do wynajęcia, Karola 20, m. 4. Od godz. 11 do 6-ej 23

DO WYNAJĘCIA różne mieszkania, słoneczne w ogródku. Nowo - Polska 22 dojazd Nr. 1-6 przy Brzezińskiej 24

PRZYJME na mieszkanie 3-ch panów, Przejazd 55, m. 23, I piętro oficyna 24

POSZUKUJE pokoju na biuro parter lub I piętro w centrum. Dzwonić 183-40 od 5-7. 24

SZUKAM pokoju (gabinetu) z wejściem niekrepującym na parę godzin dziennie. Zgłoszenia pod „P. B.” 23

SZUKAM pokoju umeblowanego z wejściem wprost od schodów. Zgłoszenia z podaniem warunków pod „Niedrogo” 24

W CIAGU mieszka i pod gwarancją wykluczającą absolutnie wszelkie ryzyko, wyczuja praktycznie na samodzielnie buchaltera - bilansista, — rzeczozn. z wyższym wykształceniem i kontrol. syndyk. przemysł. — Kończącym świadectwa. Blizszych informacyj wieczorem 7-9, Piotrkowska 183, I p.

POTRZEBNI dekoratorzy do wystaw okiennych. Oferty pod „100” do administracyj.

STOLARZ meblowy poszukuje pracy sub: „Stolarz” 23

MŁODY były kierownik poważnej firmy poszukuje pracy biurowej lub inkasenta sub: „W. K.” 23

BEZKONKURENCYJNA prowizja zarabiająca zdolni agenci i podróźnicy. Zgłoszenia pl. Wolności 9, front II p. 23

LEKARZ - dentysta z wieloletnią praktyką poszukuje posady. Oferta „Lekarz” 23

POTRZEBNA praktykantka do przedszkole, możliwie z muzyką. Oferty sub: „Dotychczasowa praca” 24

POSZUKIWANI Panowie oraz Panie obznajomieni z akwizycją. Zgłoszenia Zawadzka 25, m. 5. 23

WYCHOWAWCZYNI rutynowana z kilkuletnią praktyką do dwójga starszych dzieci poszukiwana. Oferty do adm. sub: „L. M. G.” 24

PORADNIA wenerologiczna.
Lekarzy-specjalistów Zawadzka 1.
Czynna od 8 rano do 9 wieczór, Od 11-12i 2-3 przyjmuje lekarz-kobieta
W niedziele i święta od 9-2 pp.
Leczenie chorób:
Wenerycznych, moczopłciowych i skórnych.
Badanie krwi i wydzielin na syfilis i tryper
Konsultacje z neurologiem i urologiem
Gabinet światło-leczniczy
Kosmetyka lekarska
Oddzielna poczekalnia dla kobiet
Porada 3 złote.

LECZNICA
LEKARZY SPECJALISTÓW I GABINET DENTYSTYCZNY PRZY GÓRNYM RYNKU
Piotrkowska 294, tel. 22-89
(przy przystanku tramw. pabjanickich)
Czynna od 10-ej rano do 7-ej wiecz. w niedziele i święta do 2-ej po poł.
Wszystkie specjalności i dentystryka. Kąpiele świetlne, lampa kwarcowa, elektryzacja, Roentgen, szczepienia, analizy (mocz, kawa, krew, płwocm wydzielin itd.). Operacje, opatrunki. Wizyty na miasto. Porada 4 zł.
Porada dentystryczna oraz wenerologiczna dla chorób skórnych i wenerycznych
3 ZŁOTE

Dr. med. Z. Rakowski
TEL. 1.27-81.
Specjalista chorób uszu, nosa, gardła i płuc. — Przyjmuje od 12-2 i 5-7 pp.
KONSTANTYNOWSKA 9

Kupie amerykańskie biurko załuzowe mało używane. Oferty sub: „Antoni” „Republika” 23

OKAZYJNIE do sprzedania stolowy pokój. Wiadomość: Piotrkowska 35, II p. m. 6, front. Obejrzeć można od 3 do 5, niedziela od 12-2. 24

SAMOCHODY „Austro - Daimler”, limuzyna i „Fiat”, landolet model 501 w dobrym stanie tanio do sprzedania. Wiadomość u dozorczy, Wysoka 7. 25

SPRZEDAM fortepian natchymiały bardzo tanio. Godz. przyj. od 9 r. — 7 w. 6-go Sierpnia 76. Siedlecka 24

BERNARDYN czwstej rasy (8mies.) do sprzedania. Nawrot 38a, m. 9. 24

PATEFON szafkowy nowy sprzedam za 100 zł. Konstanyńska 70, także przyjmuje się do reperacyj patefony, wyzmaczki. 23

DO WYNAJĘCIA 2 umeblowane pokoje oddzielne wejście, front drugie piętro, Żeromskiego 12, m. 14. 23

POKÓJ do wynajęcia wejście niekrepujące, Nawrot 34, m. 5. 23

DO WSPÓLNEGO pokoju przyjmę pa na na mieszkanie Kaliska Nr. 10/12 m. 1 przy N-Zarzewskiej. 23

POSZUKUJE 2 pokój w centrum, z którym jeden na biuro. Wejście z klatki schodowej. Telefon konieczny. Oferty do adm. pod „Inżynier”. 24

DO WYNAJĘCIA mieszkanie 3 pokoje we eleganckiej z kuchnią słoneczną, front II piętro, wszystkie wygody. Oferty pod literami „Z. A.” 23

POKÓJ frontowy, słoneczny, duży dla małżeństwa, dwóch panów, na biuro lub dla lekarza wzgl. adwokata (z poczekalnią) w centrum miasta do wynajęcia. Zawadzka 15, II p. front. 23

WAŻNE dla odjeżdżających zagranicę. Lekcyj francuskiej konwersacyj, metoda skrócona, nowoczesna w najszybszym czasie udziela rutynowana nauczycielka. Ogrodowa 26, róg Gdańskiej I wejście, III p. Walent z Lazari. Widzieć można od 1-3 i od 6-9. 24

MADemoiselle Marie enseigne anglais francals allemand, Traugutta 2 i etg. 30

PARYŻANKA udziela lekcyj konwersacyj sub: „Paryżanka”. 24

DR. FIL przyjmuje korepetycje udziela lekcyj francuskiego. Adr.: Cegielniana 25, m. 1. Godz. 2-4. 23

ANGIELSKIEGO konwersacyj i literatury udziela rutynowany nauczyciel Gdańska 22, m. 1 od 4-6. 24

DO KOMPLETU freblowskiego z rytmiczną gimnastyką przyjmie dzieci od lat 4-7. Zapisy codziennie między 3 a 5-ta. Cegielniana 7, m. 7. 25

W KOMPLECIE freblowsko - przygotowawczym zajęcia się rozpoczęły. Zapisy trwają. Nowo - Cegielniana 22, m. 8. 23

A LADY (liguist) possession of dipl. teaches: English, French and German: if desired in small groups, Gdańska 35, m. P. Parnaczewskiej at home 7-8 22

Lokale

POKÓJ słoneczny umeblowany z centralnym ogrzewaniem telefon 157-31 od zaraz do oddania, Nawrot 7, m. 18. 24

DWA duże ładne pokoje umeblowane albo 1 pokój z alkową i kuchenką gazową odnajmę zaraz. Ulica Sienkiewicza Nr. 37, m. 41, lewa oficyna od 11 do 4-ej pp. 27

PRZYJME panów na mieszkanie. Żeromskiego 41. Aleksandrowicz. 23

BEZDIETNE pracujące małżeństwo poszukuje od zaraz pokoju bez mebli, możliwie centrum. Oferty sub: „Bela” do adm. lub telef. 136-46. 23

POKÓJ ładnie umeblowany oddaje dla jednej lub dwóch osób Nowo - Cegielniana 26, m. 2 do 12-ej od 3-5-8 wieczór. 24

Posady

POSZUKIWANA panna z dobrymi świadectwami do pięcioletniej dziewczynki. Zgłoszenia sub: „A. A.” do administracyj „Republiki”. 22

POWAŻNA instytucja poszukuje zdolnych agentów. Zgłaszać się Wólczańska nr. 10, m. 15 godz. 9-12. 3-6 23

KRAWCOWA wykwalifikowana w damskiej garderobie i bieliznie poszukuje szycia prywatnie Sienkiewicza 39 wiadomość u dozorczy. 23

UMIEM dobrze ręczny haft kolorowy mogę pracować w pracowni lub przyjaść do domu. Oferty „D.” 24

MŁODY mężczyzna za wyrobienie posady biurowej dam od zaraz zł. 200 sub: „200”. 24

Kto

chce mieć dobry aparat **RADJO** na spłaty 6-miesięczne, niech się zwróci do firmy **POLSKIE RADJO** Inz. Krywczakowskiego i S-ka, Andrzeja Nr. 4. Bezpłatna próba z ustawieniem aparatu w mieszkaniu klienta nie obowiązuje do kupna.

INSTYTUT DE BEAUTE ANNA RYDEL
(Diplomee de l'Universite de Paris)
Cegielniana 19, m. 8, telef. 69-92.
Godziny przyjęć dla pań i panów od 10-8.
Pielęgnacja skóry i włosów. Specjalne masáže twarzy i ciała. Masáže odświeżające. Usuwanie zmarszczek, brodawek, piegów, wargów i innych defektów cery. **Usuwanie włosów eiktrolizą. Elektroterapija (Arsonwal galwanofaradyzacja). Kwarc Solux. Helioterapia. Farbowanie włosów.**

Wytwórnia REFORM
Piotrkowska Nr. 71/73 w podwórzu na prawo, poleca w wielkim wyborze własnego wyrobu **REFORMY** wełniane, wełniane z jedwabiem, jedwabiane, filodossowe oraz bawełniane. Po cenach ściśle fabrycznych. Duży wybór reform II-go gatunku. Dogodne warunki kupna.

LEKARZ-DENTYSTA M. Karobanow
PILSUDSKIEGO 31 (Wschodnia)
tel. 159-09
Ordynuje codz. od godz. 9-7 wiecz.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. Godziny przyjęć Redakcyj 6-7 po poł. Telefon Administracyj 1.22-14. Tel. Redakcyj: 1.27-24, 1.36-43, 1.36-44.

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: 10 gr. za wiersz milimetryowy (na stronie 10-szp.)
W TEKSCIE: 40 gr. za wiersz milimetryowy na stronie 4-szp.
NEKROLOGI: 30 gr. za wiersz mil. (na str. 4-szp.). Zaręcz. i zaślub. po tekście 10 zł. miejsce zastrzeżone specjalna dopłata. Zamieszczone o 50 proc. z ograniczeniem o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń administracyja nie odpowiada. Ogłoszenia specjalne o 50 procent drożej Drobne 12 groszy. — Najmniejsze zł. 1.20, poszuk. pracy 10 groszy.